ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(11829) | 1968 оной октябриин 1, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсэгэлдэр, байгша оной сентябриин 30-да, КПСС-эй областной комитедэй ээлжээтэ III пленум болобо.

«В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо бэлэдхэл ба областной партийна организациин зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Модогоев** элидхэл хэбэ.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадтахи филиалай ниитын эрдэмэй институдай директор **Д. Д. Лубсанов**, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь **В. Г. Бирюков**, КПСС-эй Прибайкальска райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. Е. Шелковников**, облпрофсоведэй секретарь **Д. Ц. Ринчино**, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **М. Ф. Маханов**, КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. Б. Иринчеев**, Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй мастер **Р. К. Торонов**, «Забайкаллес» комбинадай главна инженер **А. И. Кораблев**, **П. П. Федоров**— сэрэгэй алба хаагша, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ **Н. Г. Тютрин**, Буряадай уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ **Д. З. Жалсараев**, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой һү һаалиин фермые даагша **А. А. Третьякова**, КПСС-эй Захааминай райкомой нэгэдэхи секретарь **Б. Н. Николаев**, нооһо угаадаг фабрикын директор **В. А. Шиганов**, КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **Ф. И. Ченкиров**, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша **Л. Я. Похосоев** гэгшэд пленум дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй обкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол баталан абтаба.

«Правда Бурятии» газетын редактораар **П. В. Кондрашевые** пленум баталба.



Алдарта ойн хүндэлэлдэ

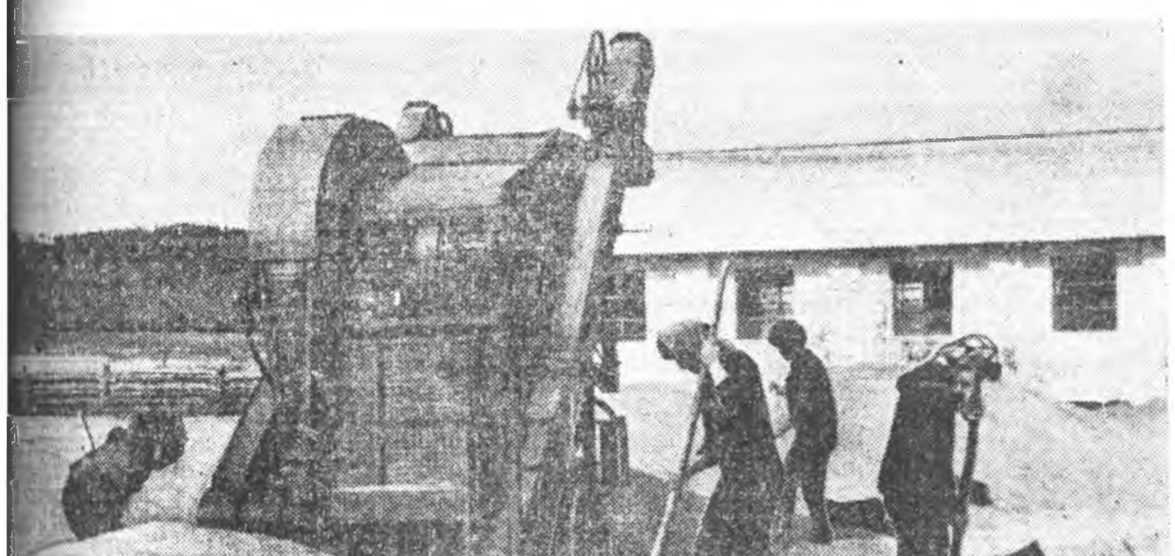
ЭРХИМ ТАРЯАГАА—ҮРЭҺЭНДЭ

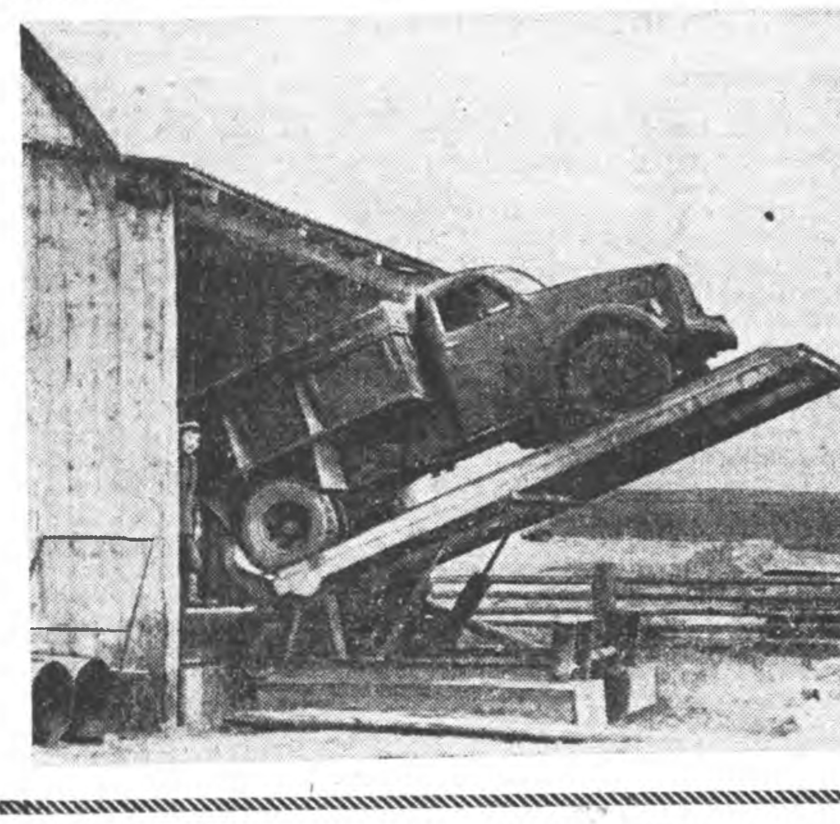
...үри 70—80 мянган ... бага бэшэ тарян ... тоог дээрэ ородог. ...гээ 14—15 мянгыень ...рэнгэдэ бэлдэдэг. Иимэ ...о тарягаа хүйтэн бо...наар һайнтайгаар сэбэр...ха арга Хэжэнгын со... Совхозой 1-дэхи от... тоог дээрэ ороохо онь...р сэбэрлэхэ зохид тү...нүүд тодхогдонхой.

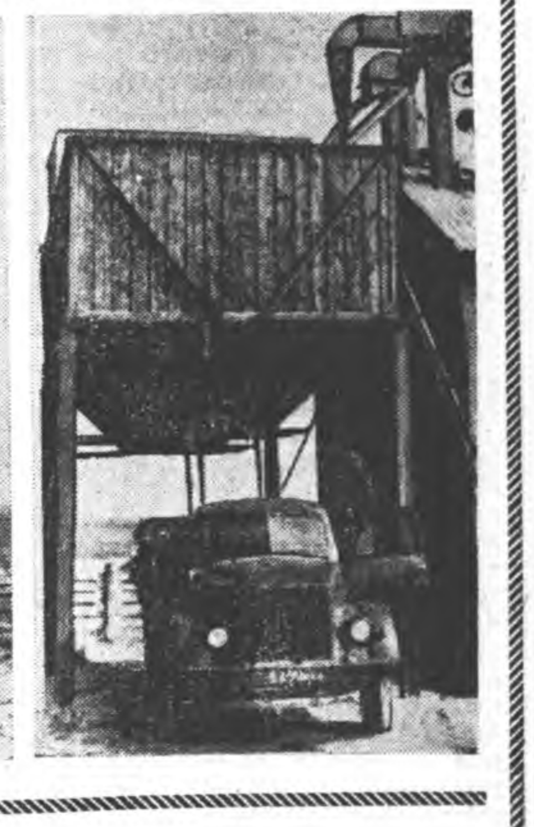
Эдэ түхеэрэлгэнүүд бухыдөө электрын элшэ хүсөөр хүдэлгэгдэнэ.

Комбайнһаа асарагдаһан ороохон автомашинатаяа томо шэгнүүр дээрэ хэмжэгдэжэ, тоог дээрэ буулгагдана. Һүүлээрнь «ОВП-20» машинаар уридшалан сэбэрлэгдэдэг **(1-дэхи зураг).** Удаань автогрузчигаар машинада ашагдаад, хүрэнгын ороохо сэбэрлэхэ түхеэрэлгэдэ зөөгдэнэ. Тэндэ ерэһэн ашаанай автомашина «ГАП-10» гэжэ оньһото түхеэрэлгээр үргэгдэжэ, хүнтэрүүлэгдэхэдэнь хоорбо соохи таряан хүнэй хабаадалгагүйгөөр цементээр жэлэйтэй нүхэ руу гоожуулагдана **(2-дохи зураг).** Эндэ нэгэн доро 10 гаран тонно тарян багтаха нүхэн бии. Нүхэн соо ороһон тарян хоёр транспортерой хүсөөр өөдөө үргэгдэжэ, «ОС-45» гэжэ машинын бункернууд соо ороно. Хүрэнгын ороохо сэбэрлэдэг эдэ хоёр машина үрэһэеэ гурбан ондоо болгожо илгана. Эндэһээ гараһан тариянай суглуулагдажа байха 3 бункер түхеэрэлгын хажуу талада, доогуурнь автомашинын багтажа гарахаар зайда тодхоотой. Транспортероор ерэжэ, бункернууд соо сугларһан сэбэр тарян автомашинын кузов руу гоожуулагдажа, хэрэгтэй газартаа абаашагдана **(3-дахи зураг).** Иигэжэ таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэреэ үргэлжэдэнь оньһожоруулһанай ашаар хүдэлхэ хүнүүдэй үсөөн хэрэгтэй болохоһоо гадна, гаргашань нилээд доошолһон, ажалайнь бүтээсэ эрид дээшэлжэ, үдэр бүри 300—400 центнер хүрэнгын ороохон сэбэрлэгдэдэг болонхой. Мүнөө үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ талаар республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор соносхогдоһон мүрысөөндэ тэдэнэр оролсожо, ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада эрхим шанартай үрэһэ бэлдэхэ хүсэлтэй.

Н. ДАМБАЕВАЙ фототекст.







ТҮМЭР ЗАМШАД ТУҺАЛНА

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд республикынгаа хүдөө ажалшадай ургуулһан таряа саг соонь шэрэхэ талаар нилээд ехэ туһа үзүүлбэ. Ороохоной гээгдэхэгүйгөөр тусхай вагонуудые түхеэржэ, Хужартын станциһаа Зэдын аймагай «Заречный», «Октябрьский» совхозуудай ургуулһан тарянай ороохо Улаан-Үдын мелькомбинадта сэхэ асаржа туушаана.

Түмэр замаар ороохо шэрэхэдэ түргэншье, гадна таряа хуряалгада шухала хэрэгтэй олон автомашинанууд сүлөөлэгдэнэ.

Мүн холын совхоз, колхозуудта ургуулагдаһан тарян уһан замааршье шэрэгдэнэ. Улаан-Үдын пристаньдэ буулгагдаһан ороохо мелькомбинадта шэрэхэдэ тон олон автомашина зээлэгдэнэ. Тиимэһээ Улаан-Үдын отделениин түмэр замшад Усть-Хяагтын пристаньдэ бууһан баржануудай ороохо вагонуудта ашажа, шэрэдэг болобо.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

...ҮНДЭТЭЙГӨӨР УГТАХА

...Хоринн аймагай Үдын ... Доодо-Голой, Баруун ..., Баян-Голой отделени... партийна организацинуу... болоо. Эндэ «В. И. ... түрэһөөр 100 жэлэй ойн ... ажалай амжалтаар угта... юун хэгдэхэб» гэһэн ... зүбшэн хэлсэгдэбэ. Зүб... асуудал тушаа коммунистнууд-малшад, хонишод, механизаторнууд үгэ хэлээ. Суглаанай зэсэтэ соёл сурталай хүдэлмэриие улам һайжаруулха зорилго хараалһан тогтоол, мүн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтаха хэмжээ ябуулганууд баталагдаба.

Ж. БАДМАЕВ.

ЛУГОВОДУУДАА МАГТАНАБДИ

НИТЫНГЭЭ адууһа мал үбһэ тэжээлээр һайса хангадаг болохын тула манай колхозой гэшүүд һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ хүдэлмэри хэнэ. Илангаяа сабшалан һайжаруулха талаар зарим тэды амжалтатай байнабди.

Энэ жэлдэ манай луговодуудай, луго-мелиоративна отрядай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар үбһэ ногооной баян ургаса абтаа. Колхозой бухы сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 27 центнер үбһэн абтаа гэхэ гү, али хамтадаа 26 мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдээ.

Колхозой түрүү луговодууд бүри баян ургаса абанхай. Антип Титович Афанасьев даажа абаһан 40 гектар сабшалан дээрэһээ гектарай 51 центнер үбһэ хуряаһан байна. Иимэ ехэ ургаса абахын тула луговод горитой хүдэлөө. Өөрынгөө гэр бүлые элсүүлжэ, бухы сабшалан дээрэхи шулуу шохой түүжэ хаяа. Хабартаа гектарай 2 центнер хүрэтэр минеральна үтэгжүүлгэ тэндээ тарааһан, наг шэбхэ гаргаһан байха юм. Дуршэл ехэтэй луговод газараа шадажа уһалдаг. Юрэдөө үбһэ хуряалгада орохоһоо арбаад үдэр урид сабшалангаа уһалхаяа болидог гуримтай.

Мүн иимэ оролдосотой бэрхээр ажаллаһан луговодуудай тоодо Василий Иванович Григорьев ороно. Үндэр наһатай боложо, колхозһоо пенси абадагшье һаа, дурлаһан ажалаа орхидоггүй. Тэрэ 86 гектар сабшалан дээрэһээ энэ жэл гектарай 29 центнер үбһэ абажа шадаа. Луговодой даадаг сабшалангай зарим хубинь дисктэй лущильнигаар 1966—67 онуудта элдүүрилэгдэһэн, бургааһан абтажа хаягдаһан. Мүн гектарай 1 центнер хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа һэн. Сабшалангынь бухыдөө һайса сэбэрлэгдэһэн, хэдэн удаа, хүсэд хүрэхөөр уһалагдаһан байна.

Колхозой 5-дахи бригадынхид бухыдөө һайнаар хүдэлжэ гараа. Эндэхи 160 гектар сабшалангай тус бүриһөө 31 центнер үбһэн һурилэгдэнхэй. Бригадын луговодууд бухы сабшалангайнгаа хурьһэ элдүүрилһэн, 40 гектар дэгнүүл огологложо хаягдаа, 20 гектарай бургааһан сэбэрлэгдээ, 10 гектарай хурьһэн хэдэн удаа дисктэй лущильнигаар хахалагдаһан.

Теэд колхозой луговодууд туйлаһан эдэ амжалтануудаараа һанаагаа амарнагүй. Үбһэ хуряалгын дүүрэхэлээр лэ луговодуудай, лугомелиоративна отрядай сабшалан дээрээ хүдэлжэ ороо һэн.

Сентябриин эхинһээ хойшо колхозой бухы 5 бригадада сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри захалаа һэн. 6 гусенична трактор хүдэлгэгдэжэ, уһалууриин һубаг, ханааб сэбэрлэгдэжэ, ургаса багатай сабшалан дисктэй лущильнигаар элдүүрилэгдэнэ. Энэ намартаа 400 гектар сабшалан дисктэй лущильнигаар хэдэн удаа хахалагдаха, 15 километр утатай ханааб сэбэрлэгдэхэ, шэнээр татагдаха байна.

Соносхогдоһон һарын туршада 160 гектар сабшалан хорёологдохоор хараалагданхай. Мүнөө энэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байнхай.

Гадна «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй хүсөөр 50 гектарай шугы бургааһа сэбэрлэгдэжэ дүүрэхэ ушартай. Саашадаа энэ түсэбөө табан жэлэй дүүрэтэр сабшалангаа 200 гектараар үргэдхэхэ хүсэлтэйбди.

Хуурай доболиг газараа намартаа уһалха байнабди. Юуб гэхэдэ, хабартаа уһан дуталдадаг, бага байдаг. Жэшээнь, Мельницэ гэжэ газарта 60 гектар сабшалан соносхогдоһон һарын туршада ундалуулагдаха. Мүн үшөө нэгэ газарта намартаа уһалагдахаар хараалагданхай.

Сентябрь, октябрь һарада сабшалан дээрэ адагынь 3 мянган тонно шэбхэ зөөгдэхэ юм.

Иигэжэ манай колхозой луговодууд сабшалангайнгаа ургаса улам ехээр дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байна. Тиимэһээ тэдэнэрээ магтанабди.

Ерэхэ жэлнай миил юрын жэл бэшэ. Энэ 1969 ондо эршэмтэй һайнаар хүдэлжэ, үбһэ ногооной, ороохо тарянай баян ургаса абажа шадаал һаа, манай агуу ехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойе 1970 оной эхиндэ нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха аргатай болохо байна бшуубди. Тиимэһээ колхозоймнай луговодууд хойто жэл сабшалан дээрэһээ бүри баян ургаса абахын тула мүнөөнһөө оролдожо захалаа ха юм. Луговодуудай һанаһандаа хүрэхэл байха.

Е. УТЕНКОВ,
Бэшүүрэй «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ.

СЕНТЯБРИИН 20 — САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА ҺАРА — ОКТЯБРИИН 20

ЗОРИЛГОНЬ ЕХЭ

Туга сабшалан һайжаруулха тусхай һарын соносхогдоһоор недели үлүүтэй саг үнгэрбэ. Энэ үе соо Уланай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо яһала горитой хүдэлмэри хэгдээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө тус отделениин Борогол гэжэ уһалагдадаг 300 га сабшалан дээрэ колхозой үнинэй механизатор Бимбаран Очировай хүтэлбэрилдэг тусхай оньһожоруулагдаһан отряд наг шэбхэ гаргажа байнхай. Ехэ хоорботой тэргэтэй зургаан трактор шэбхэ зөөнэ. Даб дээрэ 1000 гаран тонно шэбхэ гаргагдаа. Мүн иигээд сабшалангаа заримынь уһалха.

Колхозой луговодууд, механизаторнууд энэ һарын туршада сабшалан дээрэ шадаал һаа ехэ шэбхэ гаргаха, уһалууриин һубаг ханаабуудые заһаха, гүнзэгырүүлхэ, посхоодой һаднаг, һургааг бэлдэхэ гэхэ мэтэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ зорилготой.

Б. БУДАЕВ.
Баргажанай аймаг.

...ҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

...оорһоо уридшалан

...ИНСКА ОБЛАСТЬ. Ху...ын хүдэлмэрилэгшэд со...уялгаа дүүргэхын түлөө ...ндэ оролсоод, гүрэндэ ...таряа худалдаха түсэбөө ...дүүргэбэ. 68 мянган тонн... тушаалгын пункт...ашагдаа. Шэниисэ, ха... тушааха түсэбүүд холо ...ээ.

...ндэ ороохо худалдалга үр...өөр.

* * *

...СКА ОБЛАСТИИН ажал... И. Ленинэй түрэһөөр 100 ... ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр ... түлөө мүрысөөндэ орол...гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ, ...далдаха жэлэйнгээ түсэб ...айгаар дүүргэбэ.

* * *

...ШСКА АССР-эй хүдөө ... хүдэлмэрилэгшэд В. И. ... түрэһөөр 100 жэлэй ...орюулагдаһан мүрысөөндэ ..., гүрэндэ ороохо таряа ... түсэбөө үлүүлэн дүүр...ороохо тушаалгын пункт... 125 мянган тонно тарян ...даа. Шэниисэ, хара таряа, ...ндэ худалдаха түсэбүүд ...ээ.

...ээ гадуур гүрэндэ ороохо ...га үргэлжэлһөөр.

ХҮСЭД ХҮСӨӨРӨӨ ХҮДЭЛНЭ

ТАШКЕНТ. (ТАСС-ай корр.). Ташкентскэ ГРЭС-эй 8-дахи турбогенератор сентябриин 27-ой үдэр хүдэлжэ эхилээ. Энэ турбогенератор ашаглалгада оруулагдажа, орон дотороо эгээ томо нэмэл түхэлэй түлишөөр хүдэлдэг электростанци барилгын түрүүшын ээлжээн дүүргэгдэхэ юм.

Харин тэрээнтэй зэргэлээд 160—160 мянган киловатт хүсэтэй үшөө дүрбэн блогуудые бодхоожо эхилээ. Бухарска байгаалиин газ дээрэ хүдэлдэг энэ станци автомадуудай хүсөөр хүдэлгэгдэнэ.

Ажалайнь бүтээсэ— эгээн дээдын

Череповецкэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо 210 мянган тонно шэрэм хайлуулхабди гэһэн социалис уялга абаһан бэлэй. Тэдэнэр Баруун Сибириин шэрэм хайлуулагшадай жэшээгээр 2700 кубометр хэмжээнэй домные ашаглалгада оруулалгын болзорые хахад жэлээр уридшалха гэжэ шиидээ.

Түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо заводой коллектив 76 мянган тонно металл түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаа.

(ТАСС).

Мангазея—холын хойто зүгэй түрүүшын город

...НИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). ... хойто зүгтэ Таз гэжэ му... ...адагта оршодог, 17 зуун ... хоёрдохи хахалта һалажа ...н Мангазея гэжэ городые ...экспедициин хэһэн археоло... малталга энэород һуурии ...ой гэрэ үеын түүхые эли... үтөө.

... город малтахада олдоһон ... шатарһаа эхилээд, бэшэ...ухаг барилганууд болон па...нууд Мангазея гэжэ город ... хойноһоо ябадаг хүнүүлэй ...рын тосхон гэдэг һанаа... бурууашааба,—гэжэ экс... хүтэлбэрилэгшэ профессор М. И. Белов мэдүүлбэ.

Хэзээ нэгэтэ энэ город хүреэлжэ байдаг модоор баригдаһан башнинуудай үмхирһэн хананууды олообди гээд профессор М. И. Белов ТАСС-ай корреспондентдэ дуулгаба.

Экспедицидэ хабаадагшад хоёр мянганһаа үлүүтэй элдэб янзын хэрэгсэлнүүдые олоо. Энэнэй ашаар Мангазея городой анхан түрүүшын барилгынь түсэб байгуулха арга эрдэмтэд олобо.

Экспедици малтажа олоһон хэрэгсэлнүүдээ Ленинградай Арктика ба Антарктикын музей соо табиха юм.

УРДАНАЙ ЧЕМПИОН ШАЛГАРНА

...Хүсэтэ «СК-3» комбайнай хойноһоо үдхэн тарянай баалнууд жэрын һунана. Хуряалгын эхинһээ хойшо гансахан Банзаракца Цыденовэй даадаг агрегат мянга гаран гектар таряа амяарлан хадаа.

— Мянган гектарта баал унагааха гээшэни тиимэ амархан хэрэг бэшэ. Банзаракцал зоригтой хадаа иимэ амжалта туйлаа,— гээд тракторна тарян ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаков хөөрэнэ.

Августын 5. Далай мэтэ долгилон байһан алтан шара шэниисэдэ түрүүшын агрегат табигдаһан юм. Поли дээрэ комбайнаа асаржа, намарай ехэ хүдэлмэриин эхиие захалха хуби Банзаракцада тудаа. Тэрэнэй хажууда Цырен хүбүүниинь ябалсаа. Тиигээд лэ «Банзаракцатанай агрегат» гэһэн нэрэ гаража, энэ намартаа суурхаһан байна. Хуряалга түлэг дундаа ябажа байхада, энэл агрегат ... электрын гал яларуулжа эсхэжэ, электрын гал яларуулжа харагдагша бэлэй гэлсэхэ улад бригададань олон. Ажалша бэрхэ механизаторай хори гаран жэлдэ комбайнай жолоо адхажа ябаһан машинашье найдамтайгаар ажаллаа. Үдэртэ 22 гектар таряа хадаха даабариин орондо, һүниин 2—3 час болотор хүдэлхэдөө 25—30 га шэниисэ баалда унагаадаг байба.

Банзаракца урзанда 1200 гектарай баал унагаажа, Зэдынгээ аймагта чемпион болоһон, алтан часы бэлэг абаһан юм. Мүнөө жэлдэ комбайнаа бүтээсэтэйгээр ашаглажа, бригадынгаа бухы ороохо таряае дууһан шахуу амяарлан хадаа. Наринай бригадада таригдаһан 1300 гектар ороохо тарянай шэниисэнь хуряагдажа, тансал обёос үлэжэ байна. Эндэ үшөө табан комбайн ажалладаг. Баалнуудые суглуулжа байһан үнинэй механизатор Иннокентий Подлельский магтаалтай. Тэрэ 233 гектар шэниисэ сохёод, 3639 центнер таряа хуряагаад байна. Энэ нүхэр хорин жэлдэ тракторист... гаар хүдэлөөд, һүүлшын гурбан жэлдэнь комбайнда ябадаг.

Мүнөө зарим үдэрнүүдтэ һүниин 3 час болотор хүдэлхэдөө, 400 гаран центнер таряа сохидог, дунда зэргээр гаргахада, 12 га нормын орондо 18 гектар, бүри һайн ажаллахадаа 26—28 гектарта хүргэнэ. Комбайнер Владимир Семенов 215 гектарай шэниисэ хуряагаад, 3100 гаран центнер ороохо сохижо абаа.

Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаковой хүтэлдэг бригадын комбайнернууд техникээ бүтээсэтэйгээр ашаглахынгаа хажуутаар шанарай түлөө тэмсэнэ. Поли дээрэ нэгэшье таһархай хоолос үлөөхэгүй, комбайнһаа адхашье ороохон гээхэгүй гэһэн тодорхой зорилгонууд механизатор бүхэнэй урда табигданхай.

Бригадиртай хөөрэлдэхэдэ, мүнөө жэлдэ бухы комбайнуудтань ороохо гоожодог нүхэнүүд үгы болгогдоһон байна. Тарян гансал амяарлан хуряагдажа, хуурай ороохон тоог дээрэнь адхагдана. Энэнь сэбэрлэхэдэ хүнгэн, гүрэндэ тушаахада һайнаар сэгнэгдэнэ. Тоог дээрэхи хүдэлмэри үдэр һүнигүй эмхидхэгдэжэ, таряа сэбэрлэлгэдэ хүнүүд олооороо хабаадана. Бригадынхид ноябриин 7 болотор ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ хүрэнгые сэбэрлэжэ дүүргэхэ зорилготой.

Таряа хуряалгын үедэ агрегадуудые һаадгүйгөөр хүдэлгэхын хойноһоо горитой анхарагдаа. Комбайн бүхэндэ автомашинанууд даалгагдажа, поли дээрэһээ ороохо шэрэлгэ һайнаар эмхидхэгдээ. Таряа зөөлгэһөө боложо, комбайнууд нэгэшье часаар һаатаагүй гэжэ механизаторнууд урматайгаар хөөрэлдэнэ. Гадна техническэ туһаламжа комбайнуудта саг соогоо хүргэгдэнэ. Хэрбээ зарим агрегадуудай поли дээрээ эбдэрээ һаань, механигууд ябажа, туһаламжа хүргэдэг.

— Мүнөө жэлдэ комбайнуудай хойноһоо харууһа һайнаар хэгдэжэ, ороохо таряатаа богонихон болзорто хуряажа байнабди,—гэжэ бригадир Евлампий Павлович хэлэнэ.

Теэд бригадынхид гансашье хуряалгада анхарна бэшэ, харин ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын хойноһоо оролдолго гаргана. Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин Наринай бригадада жэл бүри намарай паар ехээр хахалагдажа, эрхим шанартай үрэһөөр тарилга хэгдэдэг. Мүнөө эндэ 450 гектарта паар хахалагдаха түсэбынь дүүрээд байна. Тэрэ газарай ехэнхиие тракторнстнууд һүниин халаанда хахалаа. Намар хахалагдаһан газарта ургасань яһала һайн байдаг. Нёдондо тус бригада 370 га газар намар хахалагдаа һэн. Тэрэнэй 76 гектарта шэниисэ таригдажа, мүнөө жэлдэ га бүриһөө 19 центнер ургаса хуряагдаба. Мүн уһалагдаһан газар дээрэһээ гектарай 18 центнер шэниисэ абтана.

Үрэһэндэ эрхим шанарай «Онохойн-4» сортын тарян хадаталагдадаг. Мүнөө үрэһэнэй участогууд амяарлан хуряагдажа, абтаһан тарянь тоог дээрэ сэбэрлэгдэнэ.

Т. ГАРМАЕВ.



ИЛЬИЧ ТУХАЙ ДУРАСХААЛ

Анна Ильинична

УЛЬЯНОВА-ЕЛИЗАРОВА

Марксизм-ленинизмын институдай Политиздадтай хамта бэлдэһэн, «Владимир Ильич Ленин тухай дурдалгануудай» нэгэдэхи номһоо абтаһан хэһэгүүдые Хэблэлэй һониной агентство толилжо эхилхэнь.

«Дурдалгануудай» табан том—В. И. Ленин тухай мемуарна ехэ зохёол болоно.

«Ильич тухай дурдалганууд» гэһэн хоёрдохи бүлэгһөөнь В. И. Ленинэй эгэшэ Анна Ильинична Ульянова-Елизаровагай бэшэһые толилжо эхилхэмнай (энэ бүлэг хуряангыгаар үгтэнэ).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧЭЙ БАЛШАР, ЭДИР НАҺАН

Владимир Ильич Симбирскдэ 1870 оной апрелиин 10 (22-то) түрэһэн. Айлай гурбадахи үринь байгаа. Һүбэлгэн бушуу, хүхюу зугаатай һэн туладаа гүйхэ харайха, шаг шууяатайгаар наадаха ехэ дуратай байгша һэн. Нааданхайнуудаараа наададаггүй, харин олонхииень эбдэдэг байһан. Табатайдаа уншажа һурахадань, тэрэниие Симбирскын приходско багшын гимназида оруулхаар бэлдээ бэлэй. 9 наһа хахадтайдаа, 1879 ондо, гимназиин нэгэдэхи класста ороһон байна.

Бэлээр һурадаг һэн. Эхин классуудһаа эрхим һурагша болоно, классһаа класста дамжан ороходоо, нэгэдэхи шангуудые абадаг байгаа. Һүбэлгэн бэрхын хажуугаар, һуралсалдаа оролдосотойгоор хандадагайнгаа ашаар эрхим шаби болоһон юм. Мүн тэрэшэлэн ходол ажаллажа, оролдожо ябадаг эхэ, эсэгынь, илангаяа аха Александрайнь һайн жэшээ бишыхан Володидо ехэ удха шанартай байба. Саша угаа бодомжотой, анхаралтай, харюусалгатай хүбүүн байһан. Хатуу зоригойнгоо хажуугаар хүндэ үнэн зүбөөр хандаха гэжэ оролдолог, энэрхы сэдьхэлтэй аха һэн туладань, тэрээндэ дүүнэрынь ехэ дуратай байгша бэлэй. Володя ахаһаа ходо жэшээ абадаг байгаа.

Багшанарайнь тэмдэглэһэнэй ёһоор, анхаралтай хандалгань бэрхэ, оюун ухаантайнь холбогдоходоо, ямаршье һаа шэнэ урок һаадгүй ойлгохо арга Володидо олгодог байһан. Тиимэһээ гэртээ дахин тэрэнээ дабтаһанайшье хэрэггүй болодог һэн. Эхин классуудта ябахадаа ойро зуура түргэнөөр урогоо хэжэ дүүргэжэрхёод, тоомоо таһаржа, тэрэл таһалга соонь номоо үзэдэг бидэндэ һаад хэжэ ябадагыень һананаб. Багадаа ном ехээр уншадаг байгаа.

Илангаяа Оля гэжэ дүү басагантаяа хамта ходо наадагша һэн. Ехэ ухаатай, бэрхэ, тэсэмгэй, оролдосотой ба ажалша басаган юм һэн. Олиин оролдосодо Володя атаархадаг һэн. Теэд тэрээнһээ уламжалан өөрөөшье оролдосо хэшээлтэй болохо гэжэ шармайн, зориһондоо хүрөө бэлэй. Тэрэнэй ажалша бэрхые, эсэхэ сусахагүйень хожом хойшодоо бүгэдөөрэн гайхагша бэлэйбди. Оролдосо бэлиг хоёройнгоо ниилэхэдэ. Володиин тиимэ һайхан үрэ дүн ажалдаа, тэмсэлдээ түйлажа шадаһаниинь дамжаггүй.

Владимир Ильич өөрынгөө эрдэм болбосоролые нухэдһөө нюудаггүй, хармалдаггүй, хүшэр тоо бодоходонь, найруулга бэшэхэдэнь, латын ба грек хэлэн дээрэһээ оршуулга хэхэдэнь нүхэдтөө дуратайгаар туһалдаг бэлэй. Гимназиингаа һүүлэй хоёр класста һуража байхадаа, нэгэ чуваш багшын университедтэ орохо экзамен барихаар бэлдэхэдэнь туһалһан юм. Түлбэри абаагүй. Юундэб гэхэдэ, тэрэ чувашынь түлэхэ мүнгэгүй байгаа. Хэды мохоошье һаань, Владимир Ильич һургажа шадаа һэн: тэрэ шабинь экзамен барижа университедтэ ороод, өөрынгөө дуратай математика үзэхэ аргатай болоо бэлэй.

Володиин арбан зургаашье хүсэд хүрөөдүй байхада, 1886 ондо эсэгэ Илья Николаевичынь наһа бараа һэн. Жэл үнгэрөөд байхада, энэ айлые үшөө нэгэ гашуудал дайраа: хаанай ами бэедэ хоро хүргэхэ һэдэлгэ гаргаһанай түлөө инаг хайрата аха—Александрнь арестовалагдажа сүүдлэгдээд, 1887 оной майн 8-да саазалагдаһан байгаа. Тэрэ гашуудал Владимир Ильичэй сэдьхэлые ехээр доһолгоһон, хатуу зориг түрүүлһэн, революциин дэбжэхэ зам тухай бодожо үзэхыень баадхаһан юм.

Александр Ильич баатарай үхэлөөр наһа бараа, теэд тэрэнэй улаан шуһан революционно тэмсэлэй дүлэн, туяа мэтээр дүү Владимирайнь замые гэрэлтүүлжэ үтэһэн байгаа.

Володиин гимнази дүүргэхэ жэлдэ тэрэ аюул энэ айлда тохёолдоо.

Сэдьхэлэйнгээ гашуудалые хатуу зоригтойгоор дабахатаяа хамта, Володя Оля дүүдээл адляар тэрэ жэл алтан медальтайгаар гимнази дүүргэһэн.

Энэ бүлэдэ тудаһан уйдхар тэрэнэй бусад гэшүүдые дайраа. Хаанай засагаархид удаадахи хүбүүень тон һэжэгтэйгээр хараһан, университедтэ орууланшьегүй байжа магад гэжэ түбэгшөөхөөр байһан

Симбирскэ гимназиин аргаб директор Ф. Керенский Владимир Ильичые ехэ тоодог, нэгэ жэлэй саана наһа бараһан эсэгэдэнь (Илья Николаевичта) тон һайнаар хандадаг байһан, оюун ухаата бэрхэ шабиингаа зам дээрэхи хамаг хаалта боолтонуудые зайлуулха гэжэ оролдоһон байна. Багшанарай соведэй бүхы гэшүүдэй тараа табибашье, Керенскиин ехээр магтан бэшэжэ, Казанска университедтэ эльгээһэн үнэмшэлгэ тиигэжэ хандадаг байһаарнь тайлбарилагдана.

Мүн хүбүүнэйнгээ университедтэ орохо зам дээрэхи һаад хүшөөлэлтэнүүдые зайлуулха, Владимир Ильичые университедтэ гансаарайень табихагүй, бүхы бүлөөрөө Казаньда нүүжэ ошохо гэжэ эхэнь шиидэһэн байба...

«Народная воля» гэдэгэй бута сохюулшаһан, социал-демократическа партиин Россида үшөө бии болоодүйдэ, тэмсэлэй замда улад зоной гараадүй тэрэ балар сагтэ зэбүүрхэлэйнгээ охи унтаргаагүй ганса нэгэшүүл гэдэгүүд студентнэр лэ байһан юм. Тэдэнэй тэмсэлэй дүлэн үе үе болоод лэ бадаран харагдадаг бэлэй. Сэхэ дураа гутадаг, тэмсэхэ гэжэ эрмэлзэдэг үнэн сэхэ, зоримгой хүнүүд тэдэнэй дунда хододоо бии байдаг һэн. Тиимэһээ правительствын һабар тэдэ студентнүүдые хэсүү шангаар дарадаг байба. Нэгжүүл, арестнүүд, сүлэлгэ — эдэ бүгэдэ студентнүүдэй толгой дээрэ хэзээ хэзээнэйхиһээшье хатуугаар буудаг һэн. 1887 оной хабар имагтал студентнүүдһээ бүридэһэн бүлэг, хаанай амиие хорлохо һэдэлгэ Петербургда гаргаһанай һүүлээр хаанта засаг студентнүүдтэ бүришье хэрзэгыгээр хандадаг болоһон.

«Уймөөнэй» долгин ноябрьһаа хойшо бүхы университедүүдые дайран гаража, Казаньдашье хүрөө.

Казанска университедэй студентнүүд декабриин 4-дэ сугларжа, инспекторэй гаража ерэхые дурадхаһан эрилтэ табяад, таража ошохоо арсаһан байба. Теэд инспекторэй ерэхэдэ гансашье студенческэ бэшэ, политическэ эрилтэнүүдые табиһан юм. Володя хамсыгаа шамаад, хамагай түрүүн ябалсаа, тэрэ үймөөндэ тон эдэбхитэйгээр хабаадагшадай нэгэн байгаа гэжэ Ленинэй эхэдэ тэрэ инспектор хожомынь хэлэһэн байдаг. Владимир Ильич тэрэ һуниндөө байраһаа баригдаад, бусад 40 хүнтэй хамта түрмэдэ хэдэн хоног һуугаа бэлэй: хожомынь бултадаа Казаньһаа сүлэгдөө һэн. Ленин тэрэниие сүлэлгэдэ абаашаһан пристав хоёрой хоорондохи хөөрэлдөөе Владимир Ильичһээ хожом дуулаһанаа В. В. Адоратский иигэжэ дамжуулаа бэлэй:

— Залуу хүн, юундэ үймөө татанат? Урдатнай хана байна бэшэ аал?

— Хаанашье хана лаб даа, теэд үмхи байна. Бишыха ойронь хүрөөдхибэл, бута һүрэн унахал, — гэжэ Владимир Ильич дары харюусаа һэн гэдэг.

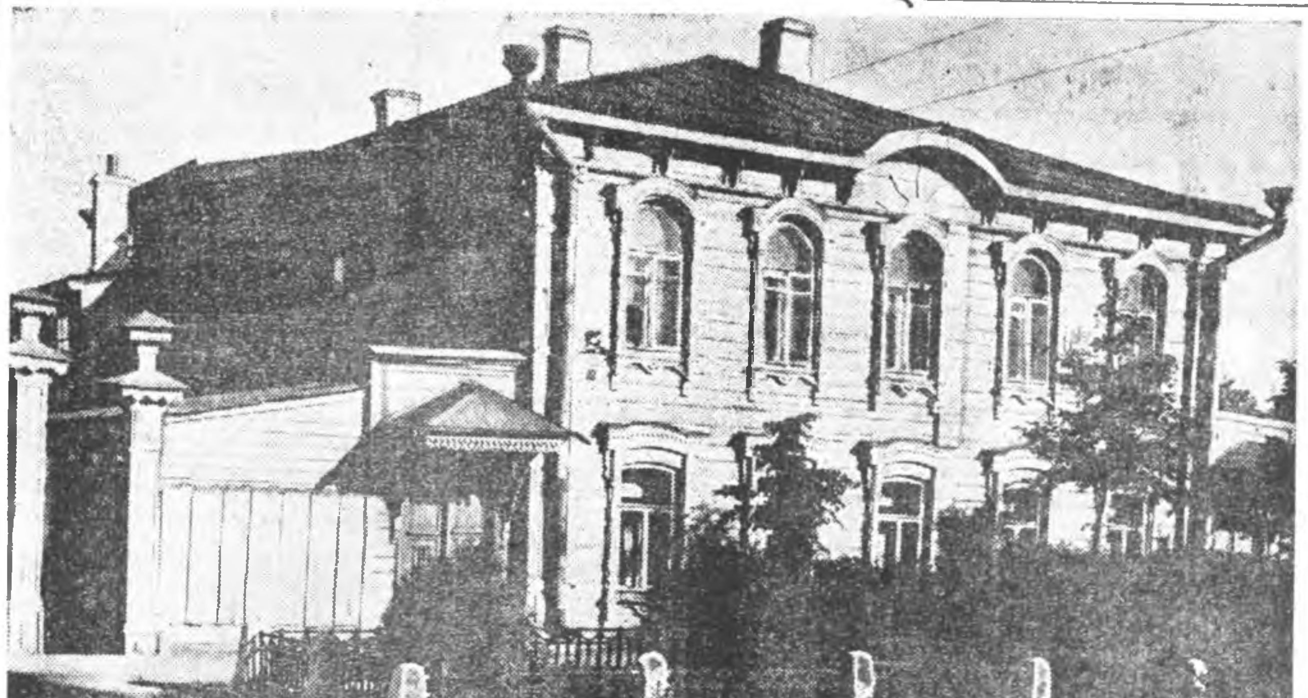
Университедһээ тон түргэнөөр гаргажархёо һааб даа. Казаньһаа 40 модоной газарта, Кокушкино тосхондо Владимир Ильич сүлэгдэһэн юм. Тэндэ эхынь үбгэ эсэгэ—Александр Дмитриевич Бланко гэгшын эдлүүри байһан. Тэрэ үедэ тэндэ Анна (эдэ мүрнүүдые бэшэгшэ) гүрдэлгэ доро ажаһуугаа. Сибириин сүлэлгые эхынь зууршалгаар болюулжа, Анные энэ тосхондо ябуулһан байба. Тэрэ эдлүүриин табанай нэгэ хубинь минии эхэдэ хабаатай байһан. Тэрэнэй эзэн болоһон хоёр абга эгэшэнэрэй нэгэнэйнь тон хүйтэн, зохидгүй гэрхэндэ манай бүлэ (тээ байтараа багашуултаяа эхэмнай баһа Кокушкино ерээ һэн) 1887-88 оной үбэлые үнгэргөө бэлэй. Хал-ха бүлэ хүбүүн ерэхэ. Зугадашоогүй бэзэ, таряашадай дунда номнол ябуулнагүй бэзэ гэжэ намайе шалгахаяа пристав ерэхэ—ондоо хоёр нюдэтэйшье амитан харагдахагүй. Тэрэ гартэ ахын номтой шкаф, тон шухала статьянуудтай хуушан журналнууд байдаг һэн, мүн казанска библиотекэһээшье номуудые абадаг байгаабди, газетэнүүдые захяа һэмди: Владимир Ильич ехээр уншадаг һэн.

Владимир Ильич Кокушкинада байхадаа өөрөө ехээр уншахаһаа гадна, дүү хүбүүндээ ном үзэлгын талаар туһалдаг, буу бариад агнадаг, үбэлдөө санаар ябадаг байба. Теэд агнажашье бираагүй: ан дайралдаагүй һэн даа. Юундэб гэхэдэ, минии һанахада, ан бариһайб гэжэ ехээр шунажа ябаагүй хадаа, амжалтагүй байгаа һэн бэзэ даа.

Теэд хүр саһаар хүреэлэгдэһэн гэр соохи байдал түбэгтэй, уйдхартайшаг байһан. Тиигэбэшье ном ехээр үзэдэг, эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажалладаг байһаниинь Володидо туһалаа бэлэй. Унжагай, хашартай үбэлэй һүүлээр урин дулаан хабарай, бидэнэй хүдөөдэ угтаһан хабарай ерэһые мүнөө һананаб.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

(АПН).



УЛЬЯНОВСК. Ульяновай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи № 21 гэр. Эндэ 1870—1875 онуудта В. И. Ленинэй түрэлхид ажаһууһан юм.

ТАСС-ай фотохронико.



Максим Иванович Фефелов Улаан-Удын Ленинэй орденто мяха-консервнэ комбина[т]ческа цехэй түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Тэрэ энэ жэлдэ уралан наринжуулгын хэдэ[н] нуудые оруулжа үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Нүхэр Фефеловтэ коммунис ажалай у[да]рэ зэргэ олгогдонхой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. И. Фефелов.

Н. ЕФИМОВ[Э]

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ГОЛ ҺУДАҺЫЕНЬ БАРИЖ[А]

«Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ аймагай газетэнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» гэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол һаяын сагуудта тунхаглагдаба. Энэ тогтоол дотор ажалшан арад зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ аймагай газетэнүүдэй зорилгонууд тухай эли тодоор хэлэгдээ. Тиихэдээ аймагай газетэнүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тула дээдын зургаануудай, партийна комитедүүдэй зүгһөө материальна болон моральна хэмжээнүүдэй абтаха байһан тухай хүдөөгэй журналистнар баясан уншаба. Ажалшан зоной ажабайдалые улам бүри һайжаруулхын тула түрэл Коммунис партиингаа үдэрһөө үдэртэ оролдожо, анхаржа байдагыень тус тогтоол уншахадаа, үшөө дахин мэдэрбэбди.

Гэхэтэй хамта аймагай газетэнүүд, хүдөөгэй журналистнар түрэл партиингаа анхарал оролдолгые харюулжа, ажалаа улам бүри ульгам болгожо, бүхы бэлиг шадабаряа коммунис хүмүүжүүлгын нангин хэрэгтэ зорюулха зэргэтэй лаб даа. Энэ талаараа манай республикын аймагуудай газетэнүүд нютаг нютагай ажабайдалые алишье талаһаань зураглан харуулдаг, хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ хубитаяа оруулдаг байна.

Жэшээнь, КПСС-эй Хэжэнгын райкомой, аймагай Соведэй орган — **«Хэжэнгын гол»** гэжэ газетын хуудаһануудта аймагай малшадай, таряашадай, ой модоной ажахын хүдэлмэришэдэй табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан тухай хөөрэлдөө уншагшадтаяа саг үргэлжэ хэдэг. Тэдэнэрэй баатарлиг ажалые магтан домоглохоһоо гадна, хүлдэ орёолдодог хамхуул шэнгеэр ажалда һаад ушаруулдаг дутуу дунданууды элиршэлэн шүүмжэлдэг.

«Хэжэнгын гол» гэжэ газетэ һаяхан эмхидхэгдэһэншье һаа, уншагшадаа коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын талаар юу-хээ хэнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Гэбэшье коммунис хүмүүжүүлгын эгээл түрүүшын багажа зэмсэгүүдэй нэгэниинь партийна хүдэлмэри юм гэжэ үнинэй мэдээжэ. Энээнһээ уламжалан, партийна хүдэлмэриин асуудалнуудта газетэ хэр зэргэ анхарал хандуулна гээшэб гэжэ асууя.

Бидэ байгша оной эхинһээ хойшо гараһан газетын номернуудые шрабабди. Газетын хуудаһануудта «Партийна ажабайдал» гэһэн ниитэ гаршаг доро томо томо статьянууд толилогдоо. Зүгөөр тэдэнь хэр зэргэ партийна ажабайдалай амисхалтай юм лаб гээд уншахада, балайшье һанаһанда хүрэнэгүй. Жэшээнь, февралиин 27-ной номерто толилогдоһон «Хододоо түрүүшүүл»» гэжэ статья (авторынь Худанай ЛПХ-гай партбюрогой секретарь И. Машанов) абажа үзэе. Тус статья модо бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө Худанай леспромхозой коллективэй мүнгэн шанда, баясхаланда хэды дахин хүртэдэг байһан тухай, коммунистнарай һайн ажал тухай хөөрэнэ. Харин түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай хүсэ шадалые элсүүлхэ талаар партийна эхин организациин хүмүүжүүлгын хүдэлмэри яажа эмхидхэдэг байһан тухай гансашье үгэ хэлэгдээгүй.

Үгышье һаа, Хэжэнгын совхозой парткомой секретарь М. Санжимитыповэй **«Коммунистнар тэжээл бэлдэлгын тэмсэлдэ»** гэһэн статья (августын 22-ой номерто) соо үнгэрөөшэ үбэлжөөнэй бэрхэшээлнүүдэй дабтагдахагүйн түлөө, ниитын малда үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын түлөө горитой ажал хэгдэжэ байгаа юм ха гэжэ ойлгохоор. Теэд энэ хэрэгтэ парткомой бүтээжэ байгаа хэмжээ ябуулганууд тухай, коммунистнарай үүргэ тухай тон лэ юрэнхы үгэнүүдээр хэлэгдэһэн хадань, партийна ажалай ябасые тодорхойгоор мэдэхын аргагүй.

КПСС-эй райкомой пленумүүд, бюронууд, зүблөөнүүд тухай мэдээсэлнүүд, тоосоонууд, партийна хрониконууд газетын хуудаһанда саг соогоо тунхаглагдадаг юм ха. Райкомой орган һэн хойноо тиигэнгүй лаха һэм даа.

Зүгөөр партийна хүдэлмэриин хэмжээн ганса суглаа хуралнуудаар, тогтоол гаргалгаар хизаарлагдадаг бэшэ. Энээн дээрэһээ бодоходо, аймаг дотор бурьялжа байгаа партийна ажабайдал, илангаяа һургуулинуудай, эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай һудалай амиды сохисо газетын хуудаһанда хүсэд һуу[...]ряа олоодүй гэжэ [...]

Коммунис хүмүүжүүл[...] харюусалгатай участ[...] вет һургуулинууд. Ма[...] бодхоогдожо байгаа ко[...] гэгээн ордоной үтлөөд[...] гашадые хүмүүжүүлэ[...] лиин партийна эхин [...] нууд ямар үүргэ бэел[...] жэ газетэ харуулха, [...] дүршэлые согсолхо [...] Партийна организаци[...] шэл оньһые шэнжэлд[...] һаниинь газетын гори[...] тагдал гээшэ.

Партийна хүдэлмэр[...] юрын коммунистнарай [...] шэлгэнүүдые, уран гоё[...] дэһэн партийна пуб[...] нуудые ходо толилжо [...] зетэ һонирхолтой боло[...] шадай дурые буляаха[...] партийна эхин орган[...] һаа бэшэгүүдые эмх[...] али репортаж хэжэ, [...] зонтой хүдэлдэг ёһо [...] раглахаар арга онолн[...] юм. Партийна ажабай[...] ратлахадаа, өөһэдынг[...] гүйсэд хэрэглэхынгээ [...] авторнуудтаяа һайса [...] тэдэнэйнгээ гуурһаяа [...] туһалха хэрэгтэй.

Мүнөө дэлхэй дээрэ [...] болон буржуазна үзэл[...] тэмсэл үдэр бури хүрс[...] мэһээ бидэнэй шуумар[...] нэгэ жэгдэ ябасые зүг[...] сошордоожо, бишыхан[...] һаад ушаруулха хүс[...] буржуазна үзэлтэнэй [...] раяа хаяхалаарнь, [...] гадэргэнь сохижо шада[...] коммунистнарые, хүн [...] хүмүүжүүлхэ гээшэ пар[...] ганизацинуудай нэн [...] уялга мүн.

Гэхэһээ улам мүнөө [...] ветскэ Союзай Коммуни[...] Совет гүрэнние байгуула[...] най агуу ехэ багша В. И[...] нэй түрэһөөр 100 жэлэй [...] тамжада бэлэдхэлтэй па[...] хүдэлмэри нягтаар үтэх[...] зониие марксизм-ленинизм[...] гин һургаалай толон со[...] жүүлхэ зэргэтэй. Дээрэ [...] шэһээ дүлдыдан, аймага[...] нүүд, онсолон хэлэбэл, [...] лэлдэ ороошо «Хэжэнгы[н гол»] онсо һудаһыень барижа [...] на организацинуудай [...] дэлмэриие харуулдаг боло[...] гэжэ этигэе.

Арадай ажахыда

һайн шанартай

модо ехээр үгэе

ХАМАГ АЖАЛ — ТЕХНИКЫН ХҮСӨӨ[Р]

Баргажанай леспромхозой бага комплексно бригадын хүдэлмэришэд һара бүри 2000 кубометр модо бэлдэхын тула хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Тэдэнэр шэнэ шэнэ онол арганууды хэрэглэн, хүсэ ехэтэй оньһон техникэ ажалдаа нэбтэрүүлжэ, үдэр хоногой ошохо тума улам ехэ модо гүрэндөө тушаана.

Урдань бидэнэр отолһон модоёо ута зангаарнь таллуулжа, трактораараа машинануудта ашадаг бэлэйбди. Иигэжэ хүдэлхэдэ нобшо, удаан һэн. Модо шэрэдэг машинын үгы һаа, бага комплексно бригаданууд миин һууха ушартай болохо. Энээн дээрэһээ хүдэлмэриин үнэтэй саг миин һаладаг. Техникэ хүсэд ашаглагдадаггүй байһан юм.

Энэ жэлһээ бидэнэр ТДТ-75 тракторта тодхоглоһон П-19 маркын шэнэ кранаар автомашинануудые модоор ашаалдаг болообди. Энэ түхеэрэлгэ хэрэглэһэнэй ашаар хүшэр хүндэ ажал хүнгэдхэгдэжэ, ажалай бүтээсэ хабагүй дээшэлээ. Бага комплексно бригадынхид урдань 600—700 метртэ модо таллуулан шэрэдэг һаа, мүнөө 300 метрһээ холо шэрэнэгүй. Ушар тиимэһээ эдэнэр һара бүри 2100—2200 кубометр модо бэлдэжэ, ажалай габьяа харуулна.

Шэнэ техникэ жолоодохо харюусалгатай ажал намда, мүн минии нүхэр Виктор Манитада даалгагдаһан юм. Нүхэдэй найдал—хүндэтэй. Шэрын үнэрөөр анхилһан энэ шэб шэнэхэн машинада һуужа, модо ашаалхаяа ошожо ябахадаа, үнэн зүрхэнһөө баярлаа бэлэйбди.

Тэрэ гэһээр олон үдэр хоногууд тэмсэл дундуур үнгэрөө даа. Халаан соогоо 350—400 кубометр модо хэдэн арбаад машинада ашажа, доодо складта эльгээнэбди. Минии нүхэр Виктор Манита техникэдэ ехэ дуратай, һүбэлгэн ухаатай хүбүүн юм. Тэрэмни машинаяа ходол сэбэрлэн тоһодожо, һуладаһан шурэбүүдыень шангадхаһан лэ байдаг. Иигэжэ техническэ харууһа һайнаар хэһэнэй ашаар бидэнэр даажа абаһан техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шаданабди.

Бидэнэр найма һарынгаа түсэбһөө гадуур 11 000 кубометр модо КРАЗ болон МАЗ машинануудта ашажа, доодо складта эльгээһэн байнабди. Тиихэдэ манай Баргажанай леспромхозой Лефяжинска пунктын бага комплексно бригаданууд һара бүриингөө даабари 130—135 процент дүүргэжэ, бусадта шудар[...]лай ульгэр жэшээ харуул[...]

Манай совет эрдэмтэдэй [...] һон ВТМ-4 гэжэ шэнэ [...] трактор манай леспромхо[...] жа туршалга хэхэнь. Энэ [...] табан хүнэй хэхэ ажал нэ[...] бүтээхэ зуураа, модо [...] таллуулха хүдэлмэри су[...] гэхэ юм. Иимэ техникэ [...] һэнэй ашаар, таргаша бат[...] барилгын модо бүри ехээ[...] жэ, Эхэ орондоо тушааха [...] болохобди.

Тиигэжэ бидэнэр таба[н жэ]лэйнгээ түсэбые болзорһо[...] дүүргэжэ, В. И. Ленинэ[й түрэ]һөөр 100 жэлэй ойе ажал[...] ехэ амжалтаар угтаха [...] тэйбди.

А. ЛАРИО[...]

Баргажанай леспром[хозой] крано[...]

ГАБЬЯАТА

ТҮҮХЫН

ШАТАНУУД

Революциин гал дүлэн соогуур Ленинскэ комсомолой бии болоод, хатуужан хүгжэһэн зам харуулһан номууд хэблэн гартагдана. «Фронтнуудай хүреэ соо», «Габшагай бригадануудай алхам», «Дүлэтэ жэлнүүд» гэжэ нэрэтэй гурбан боти ном хэблэлһээ гаранхай. Эдэ номууд—документнүүдэй суглуулбари мүн.

Эдэ ботинуудта ороһон бэшэгүүд, тэмдэглэлнүүд, суглаануудай тогтоолнууд, стенограммануудболон бусад документнүүд аргагүй һонирхолтой, тэрэ үе сагайнь байдалые, холые зориһон комсомолшуудай ажал хэрэгые эли тодоор харуулна. Граждан дайнай дүлэтэ жэлнүүд, арадай ажахые һэргээн бодхоожо эхилһэн үе саг, түрүүшын табан жэлнүүдэй ажалай охин—эдэ бүгэдэ шата шатаараа бидэнэй урда эдэ номуудай хуудаһануудһаа тэрэ шэгээрээ гаража ерэнэ.

Шэнэ шэнэ городуудай һуури табигдана. Шэнэ завод, фа[брик]нууд бодоно. Эрдэм-шэжэл[гэ]эй орьёл өөдэ добтолго хэгдэнэ [...]то мульһэн далай тээшэ дао[...] Эдэ, бусад олон орьёлнууд ко[мсо]мол-залуушуулай хүсөөр [...]на, энээнтэй хамта эдэнэрэй [...] хамшагта үүсхэл, габьяата [...] харуулагдана.

Энэ ойдо зорюулагдан, мү[н] доошье олон номууд хэблэһээ [га]ража байна.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ЖУРАМАЙ ТҮЛӨӨ—БУЛТААРАН

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Удын отделениин ашаа ябуулгын таһагай коллективэй дунда эмхидхэгдэһэн партийна бүлэг эдэбхитэй һайн ажалаараа шалгарна. Тус бүлэгэй коммунистнууд поезднуудые саг болзортонь ябуулха, вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулдаг.

Жэшээнь, июнь һарада участок дээгүүрнь үнгэрдэг поезднуудай гүйдэл удаарба, вагонуудай эрьесэ түсэбөөр хараалагдаһан нормодоо хүрэнэгүй гэжэ элирүүлэгдэһэн байгаа. Ушар юуб гэхэдэ, зарим хүдэлмэришэдэй, илангаяа диспетчернүүдэй тушаалта ажалдаа хайхарамжагүйгөөр хандадагһаа иимэ ушагта байдал тохёолдоһон байгаа бшуу.

Элирүүлэгдэһэн энэ дутагдалнуудаа усадхаха, коллективэйнгээ дунда ажалай журам шангадхаха гэһэн асуудал партийна бүлэгэй суглаан дээрэ дары зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиигэжэ ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан, ажалай журам хазагайруулаашад шүүмжэлэгдэһэн байха юм.

Тус бүлэгэй коммунистнуудай хүсэл оролдолгынь аша үрэ дары харюулагдаа. Эндэ голодоһо гаргаха ябадал үгы болонхой, коллективэй дунда ажалай журам наринаар сахигдана.

— Манай партийна бүлэг бүхы хүдэлмэридэмнай ехэхэн нүлөө үзүүлдэг. Коммунистнууднай бүтээсэ ехэтэйгээр, урагшатайгаар ажалладагаараа коллективэйнгээ дунда хүндэтэй боложо шадаа. Ажалай журам эбдэгшэд һула орхигдоногүй. Жэшээнь, һаяшаг коммунист Гвоздев халаандаа ама халамгайхан ерээ. Тиихэдэнь бригадир хүдэлмэридэнь табяагүй, тэр тээшэнь бусааһан байна. Харин үглөөдэрнь партийна бүлэгэй суглаан зарлагдажа, тэндэ нүхэр Гвоздев уршагта ябадалайнгаа түлөө харюусаха баатай болоо һэн.

Мүн коммунист Наумов иимэшүү һула ябахада ямар байдаг юм гэжэ һанаандаа хадуужа абаа. Ушарынь хадаа Наумов жэлэй эхин багаар ажалай журам хазагайруулжа, партийна бүлэгэй суглаан дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Харин тэрэмнай курортдо ошохо путевко абааб гэжэ шалтаг барлаад, зунай үедэ амаралтада гарахаяа һанаа бшуу. Тэрээндэнь бүлэгэйхид арсаһан. Тиигэжэ журам хазагайруулһан Наумов зунай һайхан сагта амаржа шадаагүй гэжэ үнинэй коммунист, дүй дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэн А. Н. Рязанов хөөрэнэ.

Иигэжэ эдэбхитэй, эмхитэйгээр бүхы ажал хүдэлмэреэ ябуулжа шададаг тус партийна бүлэг түмэр замай хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ХАМТЫН ЗӨӨРИ ХИМГАДАХА, АРЬБАЛХА

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ ШАНГА ТЭМСЭЛ

...гэй үйлэдбэриин ха- ...хаһада арадай хинаг- ... хүдэлмэреэ эдэбхи- ...гэшэ. Мүнөө жэлэй ...бэлэдхэлэй, таряа ху- ...хүдэлмэринүүдтэй гү- ...кооперативна зөөриин ...усэдые шалгаха таба ...боржа, арадай хинал- ...гшинүүд ехэ ажалтай ...

...а табигдаһан зорилгоёо ...бэелүүлхын тулада аймаг... арадай хиналтын эдэбхи- ...үлэмэреэ эртээнһээ бодомжо- ...дигоор түсэблэжэ һайсахан ...э һэн.

...ын харалга үнгэргэхэ ко- ...уудай хүдэлжэ байхатай ...бһэ, таряа хуряалгын ябаа- ...вар шалгаха саг зуурын ...уд колхоз, совхозуудай ...ээ-таряан ажалай брига- ...ай дэргэдэ эмхидхэгдээд, ...орилготой, юу хэхэ байһа- ...тодорхойлогдоо һэн. Иимэ- ... постнууд, жэшээлхэдэ, ...а» колхоздо 5, Калининай ...этэ колхоздо — 6 гэхэ мэ- ...тоогдоһон байна.

...оз, совхозуудтахи ниитын ...риин бүридхэл, ашаглалга ...эз комиссинууд хабаатаа ..., сабшалангай газар эл- ...лгэ, һайжаруулга тушаа хи- ...хээ һэн. Тиихэдэ элирүүлэг-

тэһэн дутагдалнууд хэр зэргээр усадхагдажа, ургасын хэмжээндэ ямар нүлөө үзүүлээб гэжэ бодо- тоор шалгаха саг — хуряалгын ха- һа хаям. Энэ талаһаа аймагай ажахынуудые, дүн дээрэнь абажа харахада, газар эдлэлгэ һайжа- руулха хэмжээ ябуулганууд муу бэшээр бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Му- нөө жэлэй үбһэ ногооной үндэр ургаса энээниие баримтална.

Таряашад, механизаторнуудай, бүхы хүдөө ажалшадай хүсэл оролдолгоор ургуулһан баян урга- са сүм хуряажа абахаһаа бэшэ он- доо шухаг хүдэлмэри мүнөө үедэ хүдөөдэ үгы гэхэдэ болохо.

Нэгэшье тэбэри ногоо, силос гутаангүй, ниитын малда элбэгээр бэлэдхэхэ тэмсэлдэ арадай хинаг- шад халуунаар оролсожо, шадал зэргээрээ туһаламжа үзүүлхые үбһэ сабшалгын эхилхэһээ хойшо оролдсоһон байна. Тэдэнэрэй олон- хинь хуряалга дээрэ ажалай ту- рүү жэшээ харуулхатаяа хамта, саг зуурын постнуудай хиналта, шалгалтын хүдэлмэридэ хабаадаа.

«Рассвет» колхозой үбһэ ху- ряалгын звено, бригадануудта арадай хиналтын постнуудай гэ- шүүд бэлэдхэһэн тэжээлэй хэм- жүүр, шанар тодорхойлхын зорил- гоор нарин шалгалта эмхидхээ. Али нэгэн дутагдалай гарабал, зохисотой хэмжээ дары абхуулдаг байгаа. Тэрээн тушаа олон жэ- шээнүүдһээ нэгыень дурдая.

«Рассвет» колхоз жэл бүри ку- курузын эшэ набшаһаар хэдэн мянган тонно силос дарадаг юм. Хаана, хэды шэнээн силос бэлэд- хэгдээб гэжэ куботурын хэмжүү- рээр энээнһээ урда жэлнүүдтэ баг- саадаг аад, нёдондонһоо силосэй болото шэгнүүрыень тодорхойлдог болоо һэн. Тиихэдэ автомашина- нуудта комбайнуудһаа тодожо абаһан ногоое силос хэжэ байһан га- зарта абаашадаха бүринь шэгнэ- дэггүй, харин ямар автомашинада кузовайнь аласаа эюулхэдэ хэды тухай татанаб гэжэ нэгэл тогтоо- һоороо бүридхэдэг байба. Энэнь хэр зүб юумэ ааб гэжэ арадай хи- нагшадай шалгахада, автомашина бүхэндэ 0,5 тонно силос дутуу ашагдадаг байһаниинь элирбэ. Иимэ алгасаанай болоһондо гэм- тэй хүнүүд зэмэдэ хүртэжэ, сило- сэй бодото шэгнүүр тодоруулаг- дан, бүридхэлдэ абтаа һэн. Тии- гээд шэмэтэ тэжээл бүридхэхэдээ ашаатай автомашина бүхэниие шэгнүүр дээрэ гаргажа, силосэй бага ехынь тодоруулдаг болоо һэн. Колхозой һаалишад урдань силоснай ягаа хор хомхиб гэжэ гэмэрэлдэдэг һаа, ерэхэ үбэлдөө тэдэнэр арьбан һайн шанартай силостэ баясаха байха даа гэжэ тэндэхи арадай хинагшад найдуулнад.

Тус колхозой таряан ажалай бригадануудта хүдэлмэриин һайн шанарай түлөө тэмсэл улам эршэ- тэйгээр ябуулагдана. Постын гэ- шүүд. Г. Агафонов, Я. Конечных гэгшэд хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд хёрхо хурсаар ургаса суглуулгын хойноһоо алаг- лана. Үшөө августын 20-доор, орооһо таряа сохилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ автомашинын жолоо- шодой хүдэлмэриин шанар шалга- һан. Комбайнһаа таряа тодожо абахаһаа эхилээд, тоог дээрэ гү, али бэлэдхэлэй пунктда буулгаха- даа, жолоошод монсогоршье ороо- һо гээлтэдэ оруулангүй зөөхэ гэ- һэн уялгаяа хэр зэргэ дүүргэнэб гэжэ илангаяа наринаар шалгаг- даһан байна. Шалгуулагдаһан диилэнхи олонхидой нягта һай- наар шэнэ ургаса ашаалдаг, хо- ролтогүйгөөр зөөдэг байбашье, за- рим нэгэн һалан муугаар колхо- зой ургасын баялигта хандадаг байба. Жэшээнь, жолоошон Слеп- нев ЗИС-150 автомашиныгтаа кузовай забһар залихай бү- түүлээгүй ябадаг байжа, үдэртөө 1475 килограмм ороохо харгытаар гоожуулдаг байба гэжэ элирүүлэгдээ һэн. Энээн тушаа арадай хинагшад «Сошордомо дохёо» гэһэн тусхай хуудаһа гар- гажа, нүхэр Слепневые хурса шүүмжэлэлээр хайраһан. Бригада- нуудай үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ ороохо таряанай гээгдэлтэй шанга тэмсэл ябуулха, хёрхо хи- налта олониитэрээ эмхидхэхэ ту- хай асуудал табиһан, таряанай гээлтэ хоролто усадхаха тушаа урдань хараалагдаһан хэмжээнүү- дые тодорхойлһон нэмэлтэ оруул- һан байна. Жэшээлхэдэ, комбай- нуудаа ороохоной гээгдэхэ забһар залихай үгы болгожо бүтүүлхэ, доотуур хадаха, мүрэй таряа сэ- бэрээр суглуулха гэхэ мэтэ эрил- тэ муугаар дүүргэһэн комбайне- рай материальна талаар харюу- салгыень дээшэлүүлхын тула хү- дэлмэриин шанар тодорхойлдог, талониинь хаһаха дурадхал дэмжэгдэһэн байна. Талоноо ха- һагдаһан комбайнер доошолуулаг- даһан хэмжээгээр ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха юм.

Хуряалгын хүдэлмэриин һайн шанар гансашье колхоз, совхозуу- дай таряалан, тоот дээрэ бэшэ, мүн гүрэнэй бэлэдхэлэй пункт- нуудые туйлахын тула арадай хинагшад ихээд анхарал орол- долго гаргаһан байна. Ажахы- нууд орожо байгаа ороохо та- ряанай шэгнүүр, хэмжүүр, ша- нар хэр зүбөөр тодоруулагдадаг бэ гэжэ бэлэдхэлэй пункт бү- хэндэ шалгалта хэгдээ һэн. Үзэгдэһэн дутагдалнуудые да- ры усадхахын түлөө арадай хи- нагшад зохихо зургаануудта, эм- хинүүдтэ тодорхой дурадхал оруул- жа, бодотоор дүүргэгдэдэг байна.

Манай аймагта мүнөө таряа хуряалгын дүүрэхэ дүтэлжэ, кол- хоз, совхозуудаймнай гүрэндэ ороохо элбэгээр худалдажа бай- һан амжалтада бидэнэрэй хүби- та бии гэжэ арадай хинагшад тоо- лохо эрхэтэй. Харин энээгээрээ һанаагаа амарангүй, тэдэнэр ху- ряалгын эсэс хүрэтэр хүдэлмэ- риин эрхим шанарай түлөө эрид шанга тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ, хүдөөдэхи хүдэлмэриин саадахи шухала һалбаринуудта, жэшээл- хэдэ, полиһоо һолоомо суглуулха, бууса заһабарилхаһаа эхилээд, ниитын мал ажалай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ, хүйтэнэй сагта малай шэмэ буурууулхагүй гэһэн тэмсэл- дэ эдэбхи хэшээлээ харуулха бай- ха.

С. ГОНСОРОНОВ,
Бэшүүрэй аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

РОССИИН ЭГЭШЭ ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУД

(ТАСС-ай КОРРЕСПОНДЕНТНУУД МЭДЭЭСЭНЭ)

«УЛЬЯНОВТАНАЙ БҮЛЭ» ГЭҺЭН РАДИОЖУРНАЛ

...РАНСК. Саранска «Электровыпрямитель» гэжэ заводой цехүүд ...да бүхэндэ дикторэй дуугарха дуулдаа, «Ульяновтанай бү- ...һэн радиожурналай ээлжээтэ номер дамжуулхамнай» гэжэ ...даг. Революционернүүдэй алдарта гэр бүлын ажабайдал тухай ...е олон мянган хүнүүд шагнажа эхилдэг юм.

...одой «Знание» бүлгэмэй лекторнүүд, Мордовско багшанарай ...дай, гүрэнэй университедэй багшанар лекцинүүдые уншадаг. ...енинэй эхэ Мария Александровна тухай «Үхибүүдтэ зорюу- ...һан ажабайдал», «Вождиин эсэгэ» гэһэн лекцинүүд шагнагша- ...нгаяа һонирхуулаа. Мүнөө Мордовагай харьяата газар боло- ...днүүдээр И. Н. Ульянов оло дахин ябадаг байгаа гэжэ мэдэ- ... хүдэлмэришэд ехээр һонирхобо. Мордва арадай гэгээрэл бол- ...ые хүгжөөхын тула Илья Николаевич ехэ оролдолго гаргаһан, ...ар тушаа һаналаа табидаг, тэдэнэй ажал ба һуралсалда ту- ... байгаа. Агууехэ вождиин аха, дүү, эгэшэнэрэй намтарнууд ...журналай шэнэ темэнүүд болохо юм.

М. ХВАСТУНОВ.

КИЖИИН ОЛТИРОГ ЯЛАРХАНЬ

...ТРОЗАВОДСК. Суута Кижиин архитектурна ансамблиин бай- ...жскэ нуурай Кижи гэжэ олтирог һаяар гүрэнэй элшэ хүсэ- ...темэдэ оруулагдахань. Зайн гал дамжуулдаг линиһээ эхи- ... 96 километр ута, уһанай оёороор татагдаха кабеляар Кижи ...эр ток абаашагдаха юм. Тэрэ барилга мүнөө түлэг дундаа яба- ...йна. Тиихэдээ Карелиин урданай олон тоото хүдөө тосхонууд ... зайн галай утаһа шэжэм татагдаха.

Е. ПОКРОВСКИЙ.

АМТАТАЙ ЭДЕЭН, ЭМ

...А. Раевскэ, Табынска, Уфимска консервын заводуудай кон- ...уудһаа үлирэй шэнэ ургасын варенитэй түрүүшын олон зуун ... гараба.

...шкирай саадуудта үлир һая таригдажа эхилһэн юм. Гэбэ- ...колхоз, совхозууд энэ ургамалда 100 гектар талмайтай шэнэ ...ацинуудые зорюулхань.

...э жэмэсээр эм домшье бүйлуулан гаргадаг юм. Уфагай вита- ...завод гипертони болон бусад үбшэ аргалха эм эдэ жэмэсүүд- ...гаргажа эхилхэнь.

Я. ХУСАИНОВ.

ХАЛЬМАГ ТУХАЙ ФИЛЬМ

...ИСТА. Чограйска хаалтын һэтэрхэйе хүсэтэ бульдозернууд ... дүүргэбэ. Хэзээ нэгэтэ хужарлиг элһэн соогуур үгы болошо- ...гүн Маныч хөөһэ бушхуулан гэдэргээ сухарина. Хүнэй тараар ...олтогдоһон, Хальмагай гэжэ зүбөөр нэрлэгдэһэн далай уһаа ...гдэжэ байна. Шанха дээрэһээнь шартэхэдэ, шарлан нэмжыһэн ...дайдаар ялагар толбонууд харагдана. Тэдэнь городовиковско ...ой саадууд, Каспи шадарай овощой плантацинууд, «Восход» ...ой барайгар таридаг полинууд гээшэ.

...альмаг тухай документальна шэнэ фильм соо эдэ бүгэдэ харуу- ...а. Республикын садоводууд, бахча ургуулагшад, таряашад, ...раторнууд, эрдэмтэдэй ажал хэрэг тухай кино-тоосоое Доодо- ...ын кинохроникын студиин бүлэг хүдэлмэрилэгшэд бэлдээ. ...н сагта энэнь ороной экранууд дээрэ гараха.

Г. ЕЛФИМОВ.

КОМИДО АНХА ТҮРҮҮШЫНХЕЭ

...ЫКТЫВКАР. Коми республикадахи эгээн түрүүшын сервисэй ...алнуудай училищи нээгдээ.

... — 8—10 классуудые дүүргэһэн 300 хүн шэнэ училищида һу- ...ахилөө. Эндэ мэргэжэл ехэтэй оёдолшод, парикмахернууд, элек- ...рибор заһабарилха слесарьнүүд, радиомеханигууд бэлдэгдэжэ ... юм, — гэжэ республикын профессионально-техническэ һурал- ... управлениин начальник А. Д. Кузнецов ТАСС-ай корреспон- ... хэлэбэ.

В. БАРИНОВ.

ЭГЭЭН ҺАЯЫН ХОТО

...АХАЧКАЛА. Багахан аулай һуурида табан жэлэй саада тээ бии ...һон энергетигүүдэй хото — Кизилюрт тухай хэлэгдэнэ. Сулак го- ...дын мүрэн дээрэ бодхоогдоһон, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Чи- ...ровско ГЭС-һээ энэ хото эхитэй. Сулагай каскадай түрүүшын ...гадуул Дагестан, Чечено-Ингушетидэ олон миллиард киловатт- ...аасда сэнтэй зайн гал үгөө.

...нэ станциин захада «фосфорно дабһанай, түмэр-бетон хэрэгсэл- ..., гэр байра бариха оньһожоруулагдамал комбинадууд», «Даг- ...роавтомат» гэжэ томо завод урган бодоо

...АСС-ай корреспонденттэй хөөрэлхэдөө, КПСС-эй Кизил-Юр- ...ко горкомой секретарь А. А. Абдурахманов нигэжэ хэлэбэ:

— Манай городто олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд ажаһуудаг. ... союзна, автономито республикануудай, Дагестанай бүхы утсаа- ... түлөөлэгшэд эндэ ажаллана. Сулак мүрэн дээрэ бодхоогдожо ... Чиркейскэ ГЭС хотын зоной омогорхол болонхой. Тэрэнэй бе- ...ор баригдаһан арангата хаалта 236 метр үндэртэ, хабшал соо ...даха юм. Энэ ГЭС-эй түрүүшын агрегат 1970 ондо ашаглал- ... оруулагдаха. Чиркейскэ ГЭС — комсомолшуудай бүхэсоюзна габ- ...ай барилга мүн. Олон автономито республиканууд өөрынгөө про- ... эндэ эльгээжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, Татар — промышленна ар- ...ра, Башкир — электро-түхеэрэлгэ, Удмурт — кабель, Чечено- ...гушети — түлишэ, түрхидэг материал гэхэ мэтэ.

А. ПУТЕРБРОТ.

...ҮДХЭЛ- ...НҮҮДЫЕ БҮТЭЭНЭ

Приборнуудые заһадаг Улаан-Үдын комбинат захиг- шадай материалаар алтан зүүд- хэлнүүдые хэдэг болонхой. Тиигэжэ дүрөө болон тольбо алтан бэһэлиг, шэхэнэй һиихэ, мүн бусад эдлэлнүүдые бүтээ- нэ. Тэрэшэлэн тэдэ эдлэлнүүдтэ үнэтэ эрдэни шулуу һуулган дархална.

Бүтээгдэһэн тэдэ зүүдхэл- нүүдтэнь алтанай шанар тодор- хойлһон тамга сохигдодог бай- ха юм.



Мария Гермоновна Борисовагай (баруун гарһаа хоёрдохи) хүтэл-нэгэн юм. Энэ бригада һайн шанартай бэрилдэг коммунис ажалай бригада Улаан-Үдын «Одон» гэжэ ательегэй түрүү бригадануудай нартайгаар хубсаһа оёно, халаан бүриингөө даабари 130—140 процент дүүргэнэ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ОРГАНАЙ ХҮГЖЭМ ШАГНАХАНЬ

Эдэ үдэрнүүдтэ Новосибирск хотын хүгжэмдэ дуратайшуулда ехэ һайндэр болобо. Тэндэхи консерваториин дэргэдэ концертнэ хүгжэм наададаг орган табигдаба.

Гайхамшаг ехэ хүгжэмэй тус инструментые энэ зуһаа эхилжэ ГДР-эй «Зауэр» гэдэг фирмын түлөөлэгшэд тодхоһон байна.

Органай тушаагдаха ёһололдо дурсагдагша фирмын директор ба тэрэниие зохёоһон конструктор, Веймарскэ хүгжэмэй академиин профессор, гүрэнэй шангай лауреат Иоганн Эрнст Келлер гэгшэ ерэһэн байна. Гадна Москвагай, Новосибирскын түлөөлэгшэд байлсаа. Түрүүшын хүгжэмые — Иоганн Себастьян Бахай хүгжэмые — профессор Келлер гоё һайханаар гүйсэдхөө.

Игэжэ Сибириин хүгжэмэй культурада ехэ событи эхилбэ. Энэ хадаа СССР-эй, ГДР-эй арадуудай хани барисаанай гэршэ мүн.

А. ДОНДУКОВ.

„Буряад үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

АРХИНША ХУЛИГАН ХЭҺЭЭГДЭЭ

Ажал хэдэггүй аад, архи намнаад лэ, һогтуу галзуугаар ганирхадаа эхэнэрээ сохидог, айл хүршэнэртөө амар заяа үзүүлдэггүй — нимэ бузгай хулиган Прудников Юрий Романович гэгшэ Түнхэнэй аймагай түбтэ ажаһуудаг байһан. Тэрэнэй ниитэдэ харша абари аашые эли тодоор харуулһан Будамшуугай шүүмжэлэл манай газетын сентябриин 7-ной номерто толилогдоһон юм.

Тус шүүмжэлэл тушаа Түнхэнэй аймагай прокуророй орлогшо нүхэр М. Манданов нигэжэ мэдээсэбэ:

«Ниитын журам эбдэгшэ хулиган ябадалта Прудников Ю. Р. аймагай сүүдэй үмэнэ зогсожо, гэмтэ хэрэгүүдэйнгээ түлөө 2 жэл 6 һарын хугасаагаар сүлөөгөө хаһагдаба».

АРАДАЙ БАГША АЛДАРТАЙ

НАДЕЖДА СПАСОВНА

Дарууханаар аад, тодо һоноороо, дахин дабтажа асуухаар бэшэ ойлгосотойгоор дуугарһан энэ долонгир харасатай, наһажаал буряад эхэнэртэй уулзаха дуратайшуул угаа олон байгаа.

Һургуулида эхилэн ороһон үхибүүд тухайгаа хөөрэлдэхые хүсэһэн түрэлхид, түрүүшынхеэ һургуулида хүдэлхээе ерэһэн залуу багшанар, мүн юрэл уулзахые хүсэһэн гү, али ямар нэгэн зүбшэл хэлсэхээ эрмэлзэһэн хүнүүдшье эдэнэй дунда бии һэн.

Харин багшанарай институт һая дүүргэжэ, Оронгын дунда һургуулида хэлэ ба литература зааха болоһон Тамара Жабанаева түрүүшынгээ хэшээл яажа үнгэргэхээе ойлгожо ядаһандаа баһал ерээ шэнги.

— Яагаашье дээрэ зүрхэтэй басаган гээшэбши даа. Айха бүреэл хэлэхэ үгэеэ ойлгохогүйлши. Зоримгой байгыш! Тэдэниие хүрэһөөр лэ гартаа абахамни гэжэ бү шангара. Үхибүүд бэлэхэнээр дураа гуташадаг юм. Түрүүшынгээл уроһоо эхилжэ үхибүүдэйнгээ эгээл дүтэ хүниинь, бүхы нюусаяа дууһан хубаалдаха нүхэрынь болохол гэжэ оролдоорой. Үгэеэ лаб дуулгаха болобоб гэжэ мэдэхэдээ, бүхы анхаралаа хэшээлнүүдтээ хандуулдаг болоорой... — гэжэ наһажаал багша захиба.

Оронго нютаг ерэһэнһээнь хойшо Надежда Спасовна ганса энээхэн бэшэ, харин байратай болоходонь, мүн залуу багшын бусадшье хэрэг үйлэнүүдтэнь туһална. Ажабайдалай арюун бэшэ замда гараха дээрэнь ехэтэ оролдоһон энэ наһажаал багша Тамарада мартагдахагүйл байха.

Тиимэ өөрынь түрүүшын алхамда тулга болоһон хүн Надежда Спасовна Арзаевада балай һанагдаадхидаггүй. Юундэб гэхэдэ, Оронго нютагта багшалхаяа ерэхэдэнь, тэндэхи урдаа хараха хүнүүдынь булта дайнда мордоһон, хүн бүхэн урдахи зорилгоёо бэелүүлжэ, сүлөөгүй ажаллажа байгаа һэн. Тиимэһээ Надежда Спасовнашье баһал айха гайхаха гү, али түрүүшын уроһоо зүрхэсэхэ сүлөөгүй хүдэлмэридөө шуумайһан ёһотой. Үлүү бодолготошье болохо сүлөө байгаагүйл даа.

Нээрээшье шангахан лэ үе һэн. Бултанда мэдээжэ хүшэр байдалай бэрхэтэйшье һаань, партимнай ерээдүй үетэнөө эрдэм номтой болгохын түлөө оролдоһоор лэ байгаа. Хүйтэн классууд, саарһан хомор, класс бүхэндэ нэгэ учебник. Гэдэһээ хүсэд садаагүй үхибүүд...

«Ах, талаантайл байнаш даа, Тамара! Иимэ һайхан сагта, эгээл мүнөө үедэ шамда адли түрүүшынхеэ багшалха гэжэ ябаа һаа ямар гоё байха һэм!» — гэжэ сэдьхэн, Надежда Спасовна залуухан басага үдэшэбэ. Тэрэнһээ уламжалан, Оронгын дунда һургуулида хори гаран жэл багшалһаниинь, тиигээд арадай багша алдартай болотороо ургаһаниинь һанагдана...

...Түрүүшынгээ алхам хэхэ багтань Оронгын эхин һургуули һая долоон жэлэй болгогдоһон, багшанар үсөөнтэй, һуралсалай түхеэрэлгээршье һөөл бэшэ байгаа бэлэй. Гэбэшье оролдолго эрмэлзэлэй хүсэн ехэ һэн даа, үхибүүд хэрэгтэй эрдэмээ абаад лэ гарадаг һэм шуу. Тиихэдэ Надежда Спасовнада заалгажа долоон жэлэйнгээ һургуули дүүргээд, һуралсалаа үргэлжэлүүлэн, мүнөө инженернүүд, багшанар, геологууд, механизаторнууд, мүн эрдэмтэдшье болоһон хүбүүд, басагад олон юм.

— Һургуулиингаа 1957 ондо арбан жэлэй болгогдоходо, үхибүүдтэ эрдэм үшөө гүнзэгыгөөр олгохо арга боломжоор ехэ болоо һэмди, — гэжэ Надежда Спасовна хөөрэнэ. Жэл бүри 20—30 һурагшад манай һургуули дүүргэжэ гарадаг болоо...

Тэдэнэр мүнөө һургуулиин хоёр томо байшан гэртэ дүүрэн һуужа ном үзэдэг, һуралсал хоёр халаанаар ябуулагдана. 45 багшанар ном заадаг юм. Литература ба хэлэ, математика ба физикэ, хими ба биологи гүнзэгыгөөр шудалха тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй кабинедүүд эмхидхэгдэнхэй, һургуулиин дэргэдэ үхибүүдые ажалай дүршэлтэй болгоходо туһалха участок, элдэб кружогуудай гуламтанууд бии.

Сэхынь хэлэхэдэ, Оронгын дунда һургуули эрдэмэй эрхим гуламта болгогдожо шадагдаһан гэхэдэ алдуу болохогүй. Эдэ бүхы туйлалтануудта үнинэй багша, пенсионерка Надежда Спасовна Арзаевагай нэмэри ехэ.

Пенсионерка гэхэдэ арайл таарахагүй байна. Юундэб гэхэдэ, Надежда Спасовна мүнөө эхин классуудай һуралсалай таһагые эрхилдэг.

— Амархада болохол байгаал даа. Теэд миин һуужа болохогүй юм лэ. Үхибүүдээ харахадаа эжэлхэгүйш даа. Тиигээдшье һургуулиимнай директоры шэнэ дүримөөр ном заажа үгэлсыт, туһалыш гээ һэн, — гэжэ тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

Надежда Спасовна энэ шухала хэрэгтэ урданайнгаа залуугайхи мэтэ эршэмтэй ороһон байгаа. Үнгэрөөшэ һуралсалай жэлдэ багша Хензыхенова Евгения Артемьевнатай хамта тэрэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулаа. Шэнэ программаар һураха үхибүүд зургаа наһатайдаа бэлэдхэлэй класста ябажа эхилээ, урдань дүрбэн жэл соо үзэжэ гараха юумэеэ гурбан жэлдэ түгэсэхэ болоһон байна. Тэрэнэй гол шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, багша үхибүүдтэ анханһаа эхилжэ гол предмедүүдээр гүнзэгы мэдэсэ олгуулхын тула тэдэнэй ухаанай хэлбэри, һүбэлгэн тала, бэлиг гэхэ мэтыень хараадаа абаха болоо бшуу. Эндэ дүршэлгүй, тулюуршат багша ехэ юумэ туйлахагүй.

— Илангаяа эхин классуудай багшанарай дунда һуралсал эмхидхэхэ, ажал хүдэлмэридөө шэнэ юумэ нэбтэрүүлжэ һурахадань туһалха, түрүү багшанарай дүй дүршэл шудалхадань зааха ажал гараа юм. Тэрэнһээ уламжалан һуралсалаймнай таһагай хүдэлмэри мүн лэ хубилжа эхилһэн байна. Тэндэ эдэ бүгэдые научна ёһоор эмхидхэжэ шадаха хүн хэрэгтэй болоо һэн. Бодожо үзэхэдэмнай Надежда Спасовнаһаа ондоо таарамжатай хүн байгаагүй. Тиигээд лэ энэ ахамад багшаяа уриһан байнабди, — гэжэ тус һургуулиин директор Мирон Самбуевич Мункуевай хэлэхэдэнь ойлгосотой болоо һэн.

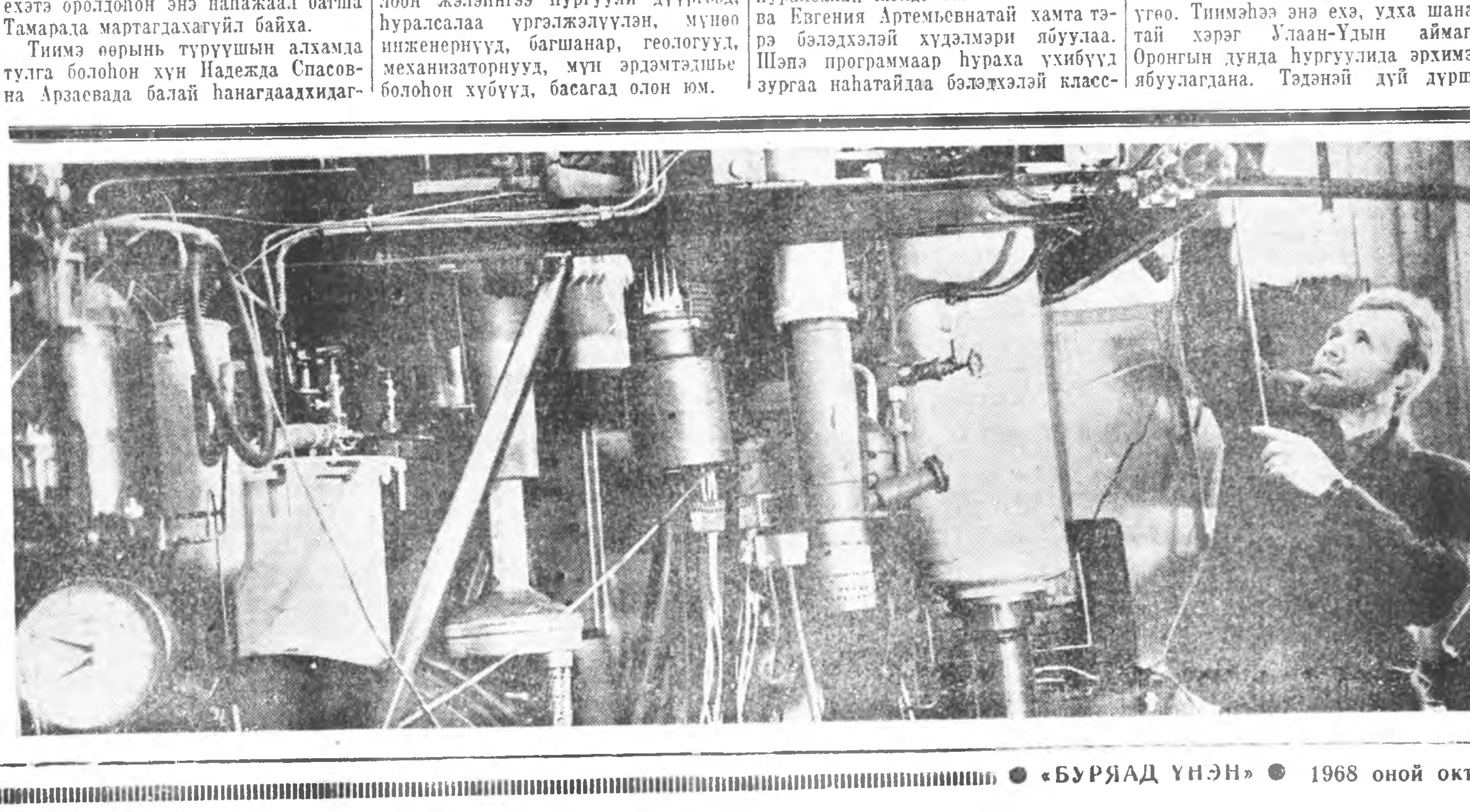
Наһаараа багшалһан хүндэ һуралсалай хүдэлмэридэ ямар шэнэ онол арга хэрэглэлтэйб, дүрим бүхэниие али тээшэнь хубилгаа һаа, үхибүүд ехэ юумэ ойлгожо гарахаб гэхэ мэтэ асуудалнууд саг үргэлжэ бодогдожо ябадаг ааб даа. Шэнэ программада шэлжэн оролго Надежда Спасовнагай баян дүй дүршэлэй, тэрэнэй һанаһан бүхы бодолнуудай, үни холын эрмэлзэлэй шууд бэелхэ арга болоожо үгөө. Тиимэһээ энэ ехэ, удха шанартай хэрэг Улаан-Үдын аймагай Оронгын дунда һургуулида эрхимээр ябуулагдана. Тэдэнэй дүй дүршэл бүхы республикымнай һургуулинуудта тунхаглагдадаг.

...Үглөөнэй наранаар Надежда Спасовна ашa басагантаяа хүтэрэлдэнхэй һургуулияа ерэдэг юм. Тиихэдэнь тэрэнтэй хөөрэлдэхэ, зүбшэхэ гэһэн хүнүүд урдаһаань үрдилдэн угтажа байхал даа. Бултандань багша харюусахые оролдохо, бултандань лэ туһалха гэжэ бүмбэрхэ. Энэ үедэ хөөрхэн бага ашa басаганиинь сүг һурадаг дүрбэдэхи классайнгаа һурагшадтай хамта залуу багша Тамара Доржиевнагайнгаа хойноһоо ошохо. Тиихэдэнь наһажаал багша тэдэнэй бултанайнь хойноһоо баяртай нюдөөр үдэшэн байхадаа, үни далижаад, түрэл уурхайһаа ниидэһэн ури бэенэр тухайгаа һанадаг юм. Тэрэнэй ехэ хүбүүн Ким Михайлович Галуута-Нуурта багшалдаг, хоёрдохи хүбүүниинь — Серафим — Шэтын областьдо агроном, ехэ басаган Светланань Улаан-Үдэдэ 52-дохи һургуулида багшална, бага Машань технологическа институтда һурана. Тэдэнэй һүүлээр эдэ ашанарыньшье угаа дамжана, эрдэм шудална.

Зунай урин үдэрнүүдэй болохолоор Надежда Спасовнагай гэртэ хүүеэтэй шууяатай болошодог. Үхибүүдынь, ашанарынь булта сугларжа амардаг, дайнда эрэлхэг ябаһан, тэндэһээ шархатай бусаад наһа бараһан эсэгынгээ нэрые тэдэ үргэн уужам Буряад оронойнгоо хизаар бүхэндэ нэрлүүлжэл ябадаг юм лэ даа. Эдэ бүгэдые хаража байһан эхын баяр хэндэшье ойлгосотой бэзэ. Гэхэтэй хамта тэрэнэй үшөө ехэ баяр, тэрэнэй бүри олон үхибүүд энэ һургуулиин классууд соо һууна.

Теэд энээнһээ ондоо ямар баяр багша хүндэ байха бэлэй!

Д. ЭРДЫНЕЕВ.



ДУБНА. (Москвагай область). **Ядерна шэнжэлэлгын нэгэдэмэл институтда эгээн лэ хүйтэн температура бии болгохо шэнэ онол арга хэрэглэгдэдэг болоо. Элдэб бодосуудые тон ехээр хүргэхэ арга олгодог оньһон түхеэрэлгые физико-математическа эрдэмэй кандидат Б. С. Негановай хүтэлбэреэр бүлэг хүдэлмэрилэгшэдынь ухаалан зохёогоо. Физико-математическа эрдэмэй кандидат Б. С. Негановай хүтэлбэреэр хэгдэһэн хүдэлмэридэ залуу эрдэмтэд Николай Борисов, Марсель Либург, Флера Тагирова гэгшэд хабаадалсаа. Зураг дээрэ: Б. С. Неганов шэнэ түхеэрэлгын дэргэдэ.**

ТАСС-ай фотохронико.



Долсон Санжиевна Доржиева 15 жэлэй туршада «Аршан» курортдо фотографоор хүдэлжэ, өөрынгөө мэргэжэлые һайнаар шудалаа. Тэрэ һара, жэл бүринингөө даабарине хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Ажалдаа ехэ амжалта түйладаг Долсон Санжиевнада коммунис ажалай ударнигай нэрэ олгогдонхой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. С. Доржиева.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ЦААНАҺАА

ЧССР-эй национальна суглаанай гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин заседани

ПРАГА. (ТАСС). Чех ба словак арадуудай аша туһада эпэгүүригэ муухайгаар урбаһан ябуулга боложо түүхэдэ ороһон Мюнхенскэ хэлсээнэй баталагдаһаар 30 жэл гүйсэһэндэ зорюулагдажа, ЧССР-эй Национальна суглаанай гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин заседани сентябриин 27-до болоо.

Энээн тухай Национальна суглаанай түрүүлэгшын орлогшо А. Жиак комиссиин заседани дээрэ элидхэл хээ. Мюнхенскэ хэлсээн Чехословак гүрэнэй бүрин бүтэн, бэеэ даанхай байдалые эбдэһэн ябадал болохоһоо гадна, дэлхэйн хоёрдохи дайнай түрүүшын үзэгдэл болоо үгөө гээд тэрэ мэдүүлээ.

Мюнхенскэ хэлсээн, тэрэнэй удхань мүнөө 30 жэл үнгэрөөдшье байхада Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда горитой аюул тохёолдуулна. Олонхи гүрэнүүд Мюнхенскэ хэлсээе буруушаахадаа, энээниие хуули бусын гэжэ анханһаа хойшо тоолодог байһан юм гээд А. Жиак онсолон тэмдэглээ.

Гэбэшье Германиин Федеративна Республика имэ мэдүүлгэ мүнөө хүрэтэр хэдэггүй зангаараа. Мүнөөнэй байдал 30 жэлэй урда тээхи байдалда орходоо тад ондоо. Чехословаки социалис хани нэгэдэлэй, Варшавскэ договорой гэшүүн болонхой. Энээниие аюулгүй байдалаа хамгаалха эрхим һайн, үрэ ехэтэй найдабари гэжэ Чехословаки тоолоно гээд элидхэлшэ тэмдэглэһэн байна.

«Советскэ Союз Мюнхенскэ хэлсээе хэзээдэшье мэдэрээгүй гансахан лэ гүрэн болоншо Советскэ Союз союзническа уялгаяа дүүргэхэеэр бэлэн байна» гээд комиссиин баталан абаһан шиидхэбэри соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Чехословакиин ба ФРГ-эй хоорондо мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй хэдэ хэдэн асуудал бии гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Эдэ асуудалнууд һайн һайхан сэдьхэлээрээ, үнэн сэхэ хэлсээнүүдые хэхэ аргаар лэ шиидхэгдэжэ болохо гэжэ чехословак арад этигэнэ. Гэбэшье, һайн һайхан сэдьхэлэй гол ёһо баримталхын тулада Мюнхенскэ хэлсээн хуули бусын гэжэ хамагай түрүүндэ ФРГ элитээр мэдэрхэ ёһотой.

ГД Р-эй холын хараата түсэблэлгын асуудалнуудай талаар комиссиин заседани

БЕРЛИН. (ТАСС). Холын хараата түсэблэлгын асуудалнуудай талаар СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой ба ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй комиссиин хоёр үдэрэй заседани эндэ болоод, сентябриин 27-до дүүрээ. СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт Германиин Демократическа Республикада социализмын нийтын ёһо гурим байгуулгада 1971—1975 онуудай холын хараата түсэбэй ехэ удха шанартай байһые дэлгэрэн харуулаа.

ГДР-ые саашадань али бүхы талаһаань бэхижүүлхэ гэшэ энэ түсэбэй гол зорилгонь болоно гэжэ тэрэ мэдүүлһэн байна.

«1971—1975 онуудай холын хараата түсэбэй ямараар бэлэдхэгдэжэ байһан тухай» ГДР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Шюрерэй элидхэлые «ГДР-эй социалис научна организацинуудай байгууламжа, хүтэлбэри ба хүдэлмэриин онол арганууд тухай» ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Вайцай элидхэлые комисси шагнаа.

Партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, нийтын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, ажахын хүдэлмэрилэгшэд элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлээ.

Дайшалхы дүнгүүд

ХАНОЙ. (ТАСС). Сүлөөрэлгын армиин отрядууд Вьетнамай түбэй хүбиин эрье шадарай районуудта августын 22-һоо сентябриин 20 хүрэтэр дайсанай 17 мянга шахуу солдадые усадхаа, 120 самолёдые буудажа унагагаа, газар дээрэ гэмтээгээ, 50 гаран томо буу, 400 шахуу бронемашина гарһаань гаргаа. Энэ үе соо дурсагдаһан районуудта 59 хүүргэ тэһэлэгдээ гээд Освобождение агентствын дамжуулгада үндэһэлэн ВИА агентство мэдээсэнэ.

Патриодууд 248 концентрационно лагерьнуудые ба «стратегическэ тосхонуудые» һандаргажа, хамта дээрээ 719 мянган хүниие сүлөөлөө.

Энэ үе соо сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүд 784 дайшалхы ябуулгануудые хээ. Дайсанай 17 мянган солдат, тэрэ тоодо 6 мянга шахуу американецууд, урдакорейнхид, австралиинхид усадхагдаһан байна гээд ВИА агентство заана.

ЦРУ-гэй агентнүүд арестовалагдаба

ГАВАНА. (ТАСС). США-гай тагнуулай центральна управлениин 18 хүнһөө бүридэһэн бүлэг агентнүүдые гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудай арестовалһан тухай «Гранма» газетэ мэдээсэнэ.

Экономическа мэдээнүүдые, худалдаа наймаанай суднануудай ябалга тухай мэдээнүүдые, тэрэшэлэн республикын зэбсэгтэ хүсэнүүд тухай мэдээнүүдые тагнуулшад суглуулдаг байгаа.

Тагнуул хэхэ хэрэгсэлнүүд ЦРУ-гэй агентнүүдһээ хурaан абтаа. Арестовалагдагшад Гаванын революционно трибуналда дамжуулан үгтөө.

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН XXIII СЕССИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Сессиин зүбшэхэ зүйлые баталан абалгада зорюулагдажа, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIII сессиин пленарна заседани сентябриин 27-до болоо. Генеральна комитедэй элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Түрүүлжэ үгэ хэлһэн СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик «Корейн асуудал» гэдэгые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые эрид шууд буруушаагаа.

ООН-ой тусгаар халхабша хээд Урда Корейе эзэмдэжэ байһан американ ба бусад бүхы хариин сэрэгүүдые гаргаха тухай социалис оронуудай, Афро-Азиин хэдэ хэдэн гүрэнүүдэй дурадхал соо заагдаһан зам, «Корейе нэгэдүүлхэ ба һэргээхэ талаар ООН-ой комиссиие тараалга» Корейн асуудал шиидхэхэ гансахан лэ зүб зам болоно гээд советскэ түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Корей тушаа США-гай баалалтаар хуули бусаар байгуулагдаһан ООН-ой комисси Алас-Дурна зүгтэ «хүйтэн дай» үргэлжэлүүлхэ, арадуудай хоорондо хёморпоо һүжэрөөхэ, уласхоорондын оршон байдал шахардуу болгохо зорилгоор Корейн хахад аралай урда талын хубида аюултай гуламтые залираахагүйн тулада мэдээжэ бүлэг оронуудаар мүнөө хүрэтэр хэрэглэгдэнэ. Энэ комиссиин саашадаа оршон байлга ба ябуулга хэлгэ ООН-ой гол ёһонууд болон үг зорилгонуудта, Корейн арадай аша туһада тааралданагүй гээд Я. А. Малик мэдүүлээ.

Корей тушаа ООН-ой комиссиие яаралтайгаар тарааха шухала болоод байна. Хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ арга боломжо корей арадта олгохо, хариин али бүхы хамааралсалгые, тэрэ тоодо ООН-ой тугые халхабша болгон гү, али тэрэнэй органуудаар дамжуулан бэелүүлэгдэдэг хамааралсалгые болюулха аргаар лэ Корейе амгалан ёһоор нэгэдүүлжэ болохо байна. Корей тушаа асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ КНДР-эй түлөөлэгшын хабаадалсаха тухай зүб зүйтэй шиидхэбэри Генеральна Ассамблей мүнөө абаха гэжэ Советскэ делегаци найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ гээд Я. А. Малик хэлээ.

Корейдэ хамаатай гурбан асуудал «Корейн асуудал» гэһэн нэрэтэйгээр нэгэдүүлхэ гэжэ США-гай оруулһан дурадхалые СССР-эй делегаци буруушаана. Корейһээ хариин сэрэгүүдые гаргаха тухай, Корей тушаа комиссиие тарааха тухай дурадхалнууд бэеэ даанхай шухала асуудалнууд болгон табигданхай. Тэдэнэр «Корейн асуудал» гэдэгтэй ямаршье холбоогүй гээд советскэ түлөөлэгшэ мэдүүлһэн байна.

Болгариин, Монголой түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, гурбан асуудалые нэгэ болгожо хамталха тухай США-гай дурадхалые буруушаагаа, Корейн асуудалнуудта хамаатай зүбшэн хэлсэлгэдэ КНДР-эй ба Урда Корейн түлөөлэгшэдые уриха шухала гэжэ тэмдэглээ.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Соведэй 1967 оной июниин 14-ний резолюциие Израилиин дүүргэлтэ болгоогүй тухай, Израилиин эзэмдэһэн газар дээрэхи араб хүн зоной байдал шалгахын тулада ООН-ой генеральна секретариин тусхай түлөөлэгшэдые өөрынгөө эзэмдэһэн араб газар дээрэ ошохыень Израилиин арсаһан тухай асуудалые ООН-ой Аюулгүйн Совет сентябриин 27-до саашань хаража үзөө.

Израилиин сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан араб газар дээрэ тусхай түлөөлэгшые яаралтайгаар эльгээхые генеральна секретариие түлөөлһэн энэ түлөөлэгшые хүлеэн угтахыень, тэрээнтэй харилсаатай байхыень Израилиин правительствада дурадхаһан пакистано-сенегальска проектые Аюулгүйн Совет 12 дуугаар баталан абаа. Гурбан орон (США, Дани, Канада) һаналаа баряа.

Португалиин министрнүүдэй соведэй шэнэ түрүүлэгшэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын тушаалда хуули ёһоной профессор, урдын министр 62 наһатай Марселу Каэтану гэгшые томилһон тухайгаа Португалиин президент Америку Томаш сентябриин 26-най үдэшэ соносхоо гээд Лиссабонһоо мэдээсэнэ. Каэтану 1932 онһоо хойшо Португалида таһалгаряагүйгөөр засагые барижа байһан фашис зонхилогшо Салазарые энэ тушаалһаань һэлгэхэ байна. Сентябриин 16-да һудаһанайнь таһаржа, уураг тархи руунь шуһанай нэбтэрэн ороһонһоо хойшо Салазар мүнөө хүрэтэр мэдээ ороогүй.

Марселу Каэтану дүшэн жэлэй турша соо Салазарай дүтын туһалагша байһан юм гээд Франс Пресс агентство тэмдэглэнэ. Каэтану дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ колонинуудай министрэй тушаалые, 1955 онһоо 1958 он хүрэтэр Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын дэргэдэхи гүрэнэй министрэй тушаалые даадаг байгаа.

Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Каэтану шэнэ правительство байгуулаа, тэрээндэнь салазаровска олон министр оролсоо.

АМЕРИКАНО—ИСПАН ХЭЛСЭЭНҮҮД

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корр. В. Петрусенко иигэжэ дамжуулна:

Испаниин газар дээрэхи американ сэрэгэй дүрбэн бааза тухай договорой хүсэндөө байха болзорые һунааха талаар эндэ арбан үдэрэй турша соо үргэлжэлһэн испано-американ хэлсээнһээ үрэ гараагүй.

Гэбэшье, бүхы юумэн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, Вашингтон Мадрид хоёр үшөө бага зэргэ наймаалдаһанайнгаа һүүлээр үгэеэ ойлголсожо ... ийлдаха ха. Тиин, гүрэнэй секретарь Раск Испаниин гадаадын хэрэгүүдэй министр Кастиэлья гэгшэдэй уулзалганай һүүлээр хэблэлэй асуудалнуудай талаар гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Роберт Маклоски мэдүүлгэ уншаа. Испаниин газар дээрэхи баазануудые хэрэглэхэ эрхэ Пентагондо олгоһон договорые табан жэлээр һунааха тухай хоёр ороной правительстванууд «эсэгэй эсэстэ» үгэеэ ойлголсохо гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНО

ДЭЛХЭЙН АРАДУУДАЙ АША ТУҺАДА

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейн сесси бүхэниие уласхоорондын шахардуу шанга байдал һулаpуулха, эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлхэ найдабаритаяа дэлхэйн арадууд холбодог байна. Империалис хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа уламжалан, уласхоорондын оршон байдалай угаа шахардуу шанга болоһые хараада абабал, сентябриин 24-дэ хүдэлмэрөө эхилһэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIII сесси энэ талаар тусгаар удха шанартай. Вьетнамда дайн байлдаан боложо байна. Араб газар нютагуудые Израилиин эзэмдэһэн зангаараа байһан дээрэһээ Дүтын Зүүн зүгтэ хүлгөөтэй байһан зангаараа.

Имэ эрхэ байдалда шахардуу шанга байдал һулаpуулха талаар хэгдэһэн алхам бүхэн бүхы уласхоорондын оршон байдалда һайн нүлөө үзүүлхэ байна. Арадуудай аша туһые харадаг Советскэ правительство буу зэбсэг хуряаха асуудалые мүнөөнэй сесси дээрэ һайнаар зүбшэн хэлсэхые уряалаа.

Яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулха, буу зэбсэг хуряаха талаар зарим хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абаха тухай Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ табигдаһан СССР-эй правительствын меморандум соо тодорхой дурадхалнууд оруулагданхай. Эдэ дурадхалнуудые бэелүүлгэ ядерна дайнай аюулые зайсуулха, буу зэбсэг бодотоор хуряаха зам нээжэ үгэхэ байна. Ядерна зэбсэг хэрэглэлгые хорихые, тэрэниие үйлэдбэрилгые болюулхые, ядерна зэбсэгэй нөөсэнүүдые бага болгохые ба усадхахые, стратегическэ зэбсэгүүдые ошохо газартань хүргэдэг оньһо түхеэрэлгэнүүдые үсөөрүүлэн хизаарлахые, бусад хэдэн хэмжээнүүдые абахые Советскэ правительство дурадхана. Энэ бодото программа дурадхаһан Советскэ Союз хадаа буу зэбсэг хуряаха асуудал мүнөөнэй эрхэ байдалда угаа шухала удха шанартай, уласхоорондын оршон байдалые һайжаруулан заһаруулжа шадаха гэжэ тоолоно.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ гол пунктнуудай нэгэн болгон оруулагданхай.

Организациин гэшүүдэй хамагай түрүүндэ эгүүехэ баруун гүрэнүүдэй тэрэниие бодотоор шиидхэбэридэ хэһэн үнэн сэхээр хандалгаһаань ажал хэрэгэй амжалта дулдыдаха байна.

Эб найрамдалай аша туһые харахын тулада буу зэбсэг хуряаха тухай хооһон үгэнүүдые шашалдаха бэшэ, харин бодото юумэ хэхэ хэрэгтэй. Имэ юумэ хэхыень ООН-ой бүхы гэшүүдые Советскэ правительство уряална.

Гэхэтэй хамта, мүнөө үе сагай шухалын шухала асуудалнуудые Ассамблей дээрэ бодото һайнаар зүбшэн хэлсэлгые хооһон шашалдаагаар һэлгэхые, Ассамблейн хүдэлмэриие имагтал идхалга хэхэ замаар шэглүүлхые хүсэдэг заримашуул баруун гүрэнүүдтэ бии гэжэ баримтанууд мүнөө харуулжа үгэнэ. «Чехословакиин асуудал» гэдэг тушаа эпэгүүритэ муухай шууяан гарана. Хариин хэблэлэй мэдээсэлнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ тус асуудалые сессин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые ООН-ой зарим гэшүүд хүсэдэг байна бшуу. Имэ һэдэлгэнүүдэй үндэһэ баримтагүй байһые Чехословакиһаа ООН-до байдаг түлөөлэгшэ харуулха зуураа, энэ һанаанһаа абтаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэ Чехословакидахи оршон байдал заһаруулгада туһалхагүй гээд онсолон тэмдэглээ.

Ассамблей ехэ шангаар ажаллаха, харюусалгатай хүдэлмэри хэхэ болоно. XXIII сессиин зүбшэхэ зүйлдэ зуу шахуу асуудал оруулагданхай. Буу зэбсэг хуряаха асуудалһаа гадна, эб найрамдал хангаха хэмжээнүүдые, урда Корейһээ американ сэрэгүүдые гаргаха тухай асуудалые, бусад хэдэн хойшолуулашагүй асуудалнуудые Ассамблей зүбшэн хэлсэхэ юм. Эдэниие, хамагай түрүүндэ, буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха тухай, буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал амжалтатайгаар шиидхэлгэһээ эб найрамдалай хуби заяан нилээд ехээр дулдыдаха болоно.

ХАШАГШАД ХЭҺЭЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Американ гүрэнүүдэй организациин гэшүүн оронуудай арминуудай түлөөлэгшэдэй жэл бүриин VIII зүблөөн Рио-де-Жанейрэдэ генштабай сэрэгэй һургуулида хаамалаар боложо байнхай. Тэрээндэ 17 ороной делегацинууд хабаадана. Энэ суглаанда өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые эльгээхэһээ табан гүрэн арсаа, тиихэдэ Мексикэ, Канада, Гайана имагтал ажаглагшадые эльгээһэн байха юм.

«Дэлхэйн коммунизмын аюулһаа» түбиие хамгаалха зорилгоор «национальна арминуудай хүсые дээшэлүүлхэ» гэһэн асуудалнууд тусхайта зүбшэхэ зүйлдэнь оруулагданхай. Америкын делегациин толгойлогшо США-гай армиин штабай начальник Уильям Уэстморленд (американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй Урда Вьетнамдахи сэрэгүүдэй командалагша байһан) «Революционно дайнда эсэргүүсэхэ онол арганууд тухай» элидхэл бэлэдхэжэ асараа.

Сохюулһан генерал Вьетнамдахи «дүй дүршэл» тухайгаа хөөрөө. Гэбэшье, шухала үүргэ дүүргэхые: «Америка хоорондын зэбсэгтэ хүсэнүүд» гэдэгые байгуулха проектые зүблөөн дээрэ баталуулхыень Вашингтон тэрээндэ даалгаһан байха юм. Вашингтоной стратегүүдэй һанамжын ёһоор энэ жандармска корпус Латиин Америкын солдадуудһаа бүридүүлэгдэһэн аад, США-гай мэдэлдэ хүсэдөөр оронхой байха ёһотой.

Гол түлэб США-гай эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэдэг национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү ябуулгаяа эдэ «хамтын» шэнжэтэй хүсэнүүдээр далдалхые Американ империалистнууд хүсэнэ.

«Америкэ хоорондын зэбсэгтэ хүсэнүүдые» байгуулха проектые Вашингтоной дипломадууд Латиин Америкын оронуудай ниислэлнүүдтэ болоһон элдэб зүблөөнүүдтэ нэгэтэ бэшэ абаашаад лэ, холодоол урагшагүйдэдэг байгаа. Эдээнһээ һургаал абтаагүй, энэ удаагта проект Риодо дахяад асарагдаба.

Жандармска корпус байгуулжа, Латиин Америкын арадуудай эсэргүүсэлтые дараха гэһэн Вашингтоной нэтэрүү эрмэлзэлгэдэ түбиинхид шанга сохилто үгэнэ.

«Үймөөнүүдые» зайсуулхын тулада Бразилида, илангаяа Рио-де-Жанейрэдэ тусгаар хэмжээнүүдэй абтаһан болобошье, сэрэгэйхидэй зүблөөндэ эсэргүү буруушаалга мэдүүлһэн хүсэтэ демонстрацинууд болоо.

США Латиин Америкэдэ жандармын үүргэ дүүргэнэ гэжэ сэрэгэй түлөөлэгшэдэй VIII зүблөөн үшөө дахин харуулаа.

ЛАОС АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛДАХИ ШУХАЛА УШАР

Нео Лао Хак Сат партиин ба патриотическа бэеэ абанги хүсэнүүдэй политическэ холбооной гурбадахи национальна конференци Лаосой сүлөөлэгдэһэн зонодо һаяхан болоо. Американ интервенцидэ эсэргүүсэн өөрынгөө ороной бэеэ даанхай байдалые хамгаалха зорилгоор Лаосой арадай саашадаа хэхэ тэмсэлдэ энэ ушар ехэ удхатай байна. Лаосой хоёр гол политическэ партиин холбоон бүрин гурбан жэлэй урда тээ эмхидхэгдэһэн юм. Американ интервентнүүдые Лаосой баруунай үзэл барималдаг хүсэнүүдтэ, тэдэниие дэмжэдэг американ интервентнүүдтэ эсэргүүсэн хамтаараа тэмсэхэдээ, Нео Хак Сат партиин ба патриотическа бэеэ абанги хүсэнүүдэй нэгэдэмэл ябуулга хэхэ, нягта харилсаа холбоотой байха үндэһэ һуури 1965 ондо болоһон түрүүшын конференци дээрэ табигдаа һэн.

Энэ нэгэдэл дайшалхы ябуулгануудые хэхэдээ, мүн сүлөөлэгдэһэн районуудые хүгжөөхэдөө Лаосой патриодуудай түйлаһан горитой амжалтануудые хангаһан байна. Мүнөө үедэ эдэ районууд Лаосой бүхы газарай гурбанайнь хоёр хуби болодог, тэндэ ороной хүн зоной хахадынь ажаһуудаг. Үлдэгшэ хубииень баруунай үзэл барималдаг хүсэнүүд хинажа байдаг юм.

Тэмсэжэ байгаа Лаосой эрэлхэг зоригые харуулһан эли тодо тоонууд конференци дээрэ дурдагдаа. 1967—1968 онуудай «хуурай с…
дэ (октябриин һүүлһээ ма…
Лаосой патриодууд дайсан…
га шахуу солдадые хүлһ…
гаа. Энэ үе соо 18 һуур…
лөөлэгдөө, сүлөөлэгдэһэн …
зэрлигээр бомбодоһон х…
американ самолёт буудуул…
лаа.

Американ интервенциһ…
лан, тусгаар хүндэ хүшэр…
далай тохёолдобошье, эк…
ба культурна шэнжэтэй үр…
ябуулганууд Лаосой сү…
районуудта абтана, хэтэ …
дэл дабагдана, үзэг бэшэг…
ябадал усадхагдана. Мүнөө…
шатын һургуулинуудта 40 …
ран хүн һурана. Ехэ наһат…
бэшэг мэдэхэгүй ябадал …
курсануудта хэдэн арбаа…
хүн һурадаг. 11 провин…
цинскэ эмхи зургаанууд …

Лаосой гол асуудал …
ороной хэрэгүүдтэ Америк…
хүсөөр хамааралсана, Лаос…
рамдал, бэеэ даанхай ба …
байдал хангаха байһан 19…
Женевскэ хэлсээнүүдые …
Штадууд оройдоошье сахи…
конференци дээрэ тэмдэгл…
ференци дээрэ тэмдэгл…
ёһоор Холбоото Штадууд Л…
зэбсэг болон сэрэгэй хүн…
нээр эльгээһээр, лаосойхи…
хёморпоо һүжэрөөхые эрмэ…
сой сүлөөлэгдэһэн районуу…
рикан самолёдууд бомбодо…
хадаа Лаосой гурбан по…
бүлэглэлэй хоорондо на…
нэгэдэл тушаа 1962 ондо …
һан хэлсээе урагша абалаг…
талын коалиционно прави…
үндэһэ һуурииие һулаpуулаа.

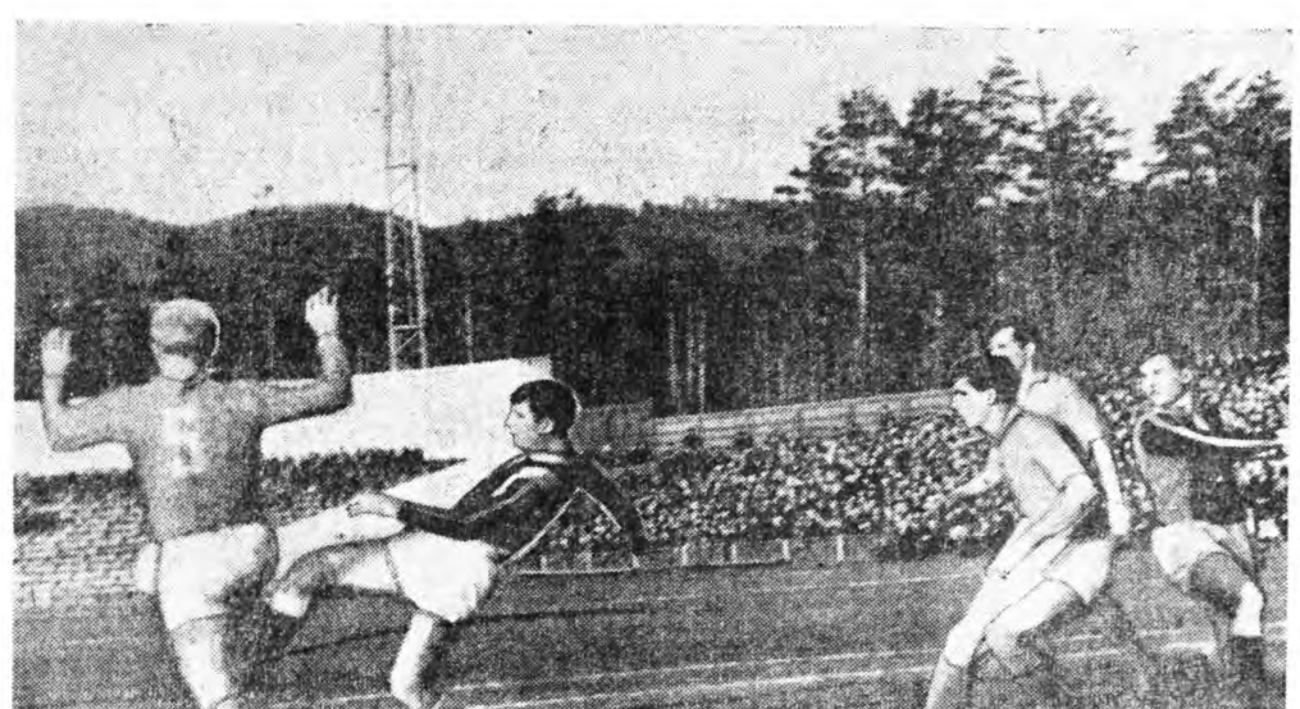
«Тусхай дайн» гэдэгые …
Штадуудай Лаосто хэхээ б…
гүй сагта лаос арад интерв…
эсэргүүсэлтээ болюулааг…
гээд конференциин шиидх…
онсолон тэмдэглэгдээ.

Лаосой патриодуудай ябуу…
программые конференци зүб…
сээ. Энэ программые бэелүү…
лан, бэеэ даанхай ба бэе…
һалбаран хүгжэжэ байһан …
түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй …
амжалта түйлаха хэрэгтэ ла…
ха байна. Хүршэ Вьетнам…
тэмсэлдэ Лаосой патриотич…
нүүдэй ехэ талархалтай ба…
тайгаар конференци үнгэрөө…
гай зэбсэгтэ хамааралсаһа…
гүүсэн, ороноо абархын ту…
патриодуудай хэжэ байһан я…
нууд эб найрамдалда дура…
хүсэнүүдэй зүгһөө улам бү…
дэмжэгдэнэ гэжэ конференци…
онсолон тэмдэглээ.

С. ИВАНОВ, А. КОЗ…
В. ХАРЬКОВ. (ТА…

ФУТБОЛ, КЛАСС „А"

БУЛЮУГААР НААДАА, ТИИБЭШЬЕ ШҮҮГДЭЭ, ХАЙШАА ЮМ?



Уржадар өөрынгөө талмай дээрэ Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» команда шүүгдээ. Манай футболистнарай нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулхада, айлшад — Хабаровскын СКА команда хоёр бүмбэгэ сохижо оруулаа. Иигэжэ гэртээ наадаһан мүртөө манай команда хайран хоёр очкогоо алдаба бшуу даа.

Хоёр очко... һэжэглэмээр, балай этигэхээр бэшэ очко. Яахадааб? Нэгэдэхеэр, айлшадай хэдышье һайнаар, ухаансараар наадаа һаа, улаан-үдынхид дүрөө огто үгөөгүй, илангаяа наадаанай хоёрдохи хахадта диилэнги, ёһотойл талмайн эзэд болоһон байгаа. Энэ наадаанда добтологшод бодомжотой, ухаансар добтолго хэһэн, техникээ яһала харуулһан байна. Иигэжэ талмайн тэгэндэ һайнаар наадаһан, бүмбэгэеэ алдангүй бэе бэедээ дамжуулалсан добтолһон байха юм. Зүгөөр ворота руу бүмбэгэ сохихо болоходоо ахирдадаг, айлшадай хамгаалагшадай «амиды ханые» сүмэ сохижо бирадаггүй байба.

Харин Улаан-Үдын хамгаалагшад тухай ехэ магтамаар үгэнүүдые хэлэлтэгүй гээшэ ха. Сергей Аккуратовһаа бэшэниинь Хабаровскын добтологшодые халтад гэхэдээ «һула табижархихаяа» һанана. Наадаанай хоёрдохи хахадта манай ворота руу сохигдоһон бүмбэгэ энээндэ арсашагүй гэршэ болоно. «Харууһагүй» ябаһан айлшадай добтологшо таба—зургаан метрһээ «Сэлэнгын» ворота руу аалиханаар бүмбэгэ сохижо оруулаа бшуу. Эндэ хамгаалагшад яаха аргагүйгөөр алдуу гаргаа. Энээнһээ гадна, «Сэлэнгын» гол хамгаалагша Г. Гаврилов үбшэлһэн дээрэһээ үржадэр наадаагүй. Орондонь Осадчий наадаа, нэгэ бүмбэгэ шанга гэдэгээр холоһоо сохижо оруулаа.

Хоёр очко алдагдаа. Яахадааб гэхэдэ, хоёрдохёор, энэ уулзалгые сүүдлэһэн судьянар (талмай дээрэхинь Григоришин) уялгаяа ехэл ахираар дүүргээ гэжэ футболдо дуратайшуул сэгнээ. Манай ворота руу сохигдоһон түрүүшын бүмбэгэ — сэхэ судьянарай «һэшхэлээр» гээд тэдэнэр мэдүүлнэ. Яахадааб? Айлшадай хоёр добтологшонор «наадаанай газаа талада» гэһэн байдалһаа бүмбэгэ угтан абаад, һүүлээрнь манай вратарьтай урда урдаһаа, нюур нюураараа харалсахадаа (манай футболистнар айлшадай хажуудань байлсангүй) сохижо оруулангүй яаханьһэм даа.

Иигэжэ «Сэлэнгын» футболистнар 1:2 тоотойгоор шүүгдэжэ, хайран хоёр очкогоо алдаба гээшэ. Теэд, дахин дабтажа хэлэбэл, энэ шүүгдэлгэ һэжэглэгдэмээр. Уржадэрэй уулзалгын 90 минутын ехэнхи сагтань Улаан-Үдын футболистнар булюу байгаа, наадаанай түгэсхэлые бүрин гартаа абанхай байгаа. Теэд шүүгдэлгэ гайхалтай. Этигэхээр бэшэ. Хайшан гэхэб, «Сэлэнгэ» командамнай үнөөхил 29 очкотоёо үлэбэ.

Удаадахи наадан октябриин 4-дэ манай стадион дээрэ болохо. Манай айлшад — Владивостогой «Луч» команда. Баһал шанга команда. Манай команда хэр гэлдэгшэ ааб? Энэ асуудалда дүрбэ хоноод харюу абуужамди.

С. БАДМАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наадаанай нэгэ үе.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИ…

Мүнөөдэрэй номер…

Нэгэдэхи хуудаһанда: сай…
һайжаруулха һара үнгэргэхэ …
лаар материалнууд. «Амж…
эхин» гэһэн В. Бахаевай корр…
денци. «Баруун Сибириинхид…
хэлээр» гэһэн гаршаг доро …
Серединэй статья.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Пол…
скэ һуралсалай шэнэ жэл…
тээ» гэһэн гаршаг доро Т. На…
вагай статья. А. Кушнаревай …
репортаж. Хэблэлэй шэнжэлэл…

Гурбадахи хуудаһанда: …
овощ худалдалгын асуудал…
зовэ шалгалтын материал. …
саанаһаа абтаһан мэдээсэлнү…

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нют…
тагай һонин. Спорт. Соносхо…

СЭНХИР ЭКРАНУУД…

**18 часһаа «Республика Со…
гэһэн кинофильм. 18 час 20 …
таһаа искусствын мастерну…
концерт. 18 час 50 мину…
«Фитиль» гэһэн киножурна…
часһаа «Холо, ойрын һонин»,
час 20 минутаһаа «Геолог…
конгрессто хабаадагшад …
нэ» гэһэн дамжуулга.
час 45 минутаһаа Болгари…
тистнууд хүгжэмэй инстр…
нүүд дээрэ наадаха. 20 часһ…
дөө ажахын хүдэлмэришэд…
рюулагдаһан дамжуулга. 20 …
15 минутаһаа «Теодор Зал…
гэһэн Ригын телевидениин …
20 час 35 минутаһаа «50 …
түүхэһээ. 1960 он». 21 час …
нутаһаа концерт. 21 час 35 …
таһаа ТАСС-ай лентээр …
мэдээсэл. Сагай уларил. 21 …
45 минутаһаа «Веселые р…
гэһэн уран һайханай фильм.**

Редакторай орлогшо

М. Н. НИМАЕ…

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-5… приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-7… отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-3… 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-5… культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, ин… формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машин… бюро 57-63, фотолаборатория 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-01964.

Зак. № 1024.